

romani i stripovi
RS
VJESNIK

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 5 DIN BROJ 165

Potjera kroz pustinju

LOUIS L'AMOUR

Potjera kroz pustinju

»Laso« Nova serija 1976.

Louis L'Amour: POTJERA KROZ PUSTINJU

Naslov originala: **THE KEY — LOCK MAN**

(Copyright: Louis L'Amour)

Recenzija: Fedor Hanžeković filmski redatelj i publicist

Prijevod: Vjekoslav Radilović

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISP »Vjesnik« Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Glavni
i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR
TMG »Vjesnik« Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Zagreb
1976.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb

Cijene za inozemstvo: DM 1,80; ASCH 10; SFRS 1,60; Hf1 1,30

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za
prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 - 1973 od 26 XI 1973.

I

Pred osamljenim čovjekom, imenom Key-Lock, prostirala se divljina. Iza njega nalazila se potjera, skupina dobro naoružanih građana, o čijim su se sedlima njihali konopci s omčom, spremni za vješanje.

Jahač nije osjećao straha. Posjedovao je snagu, strpljivost i istrajnost, a poznavao je divljinu prema kojoj je krenuo. Poznavao je i svoj tih ljudi koji su se nalazili u potjeri.

Ti su ljudi, odrasli u oporoj zemlji, posjedovali snažan osjećaj za pravdu, bili su nemilosrdni u traženju kazne, neumorni u potrazi. U divljini i pustinji izgradili su domove, iz divljine i pustinje crpili su hrabrost i zakone. A pustinja nije pokazivala milosrđa, divljina nije poznavala blagosti.

Pred Key-Lockom ležala je zemlja, ispresijecana i raskomadana, veličanstvena zemlja, čvorovita i drevna. Zemlja uništenih tvrđavskih zidina, razrušenih kula i bezglavih likova golemih bezličnih bogova. Pusta zemlja, ispunjena junaštvom ispisanim u kamenu, šibana vjetrom i olujama, uništavana poplavama, paljena ljetnim vrućinama i zamrzavana zimskim hladnoćama.

Sada se nalazio u Arizoni, a na obzorju prema sjeveru ležao je

Utah. Između njega i granice bila je pustinja, prostranstvo bez vode, u kojoj je mogao opstati pouzdavajući se u pronicljivost.

Granica koja se prostirala tamo sprijeda bila je samo obična crta na zemljovidnoj karti i nije postojala u mislima ljudi koji su ga progonili. Za njih je on već prešao jednu drugu granicu, granicu između zakonitog i nezakonitog, između dopuštenog i nedopuštenog.

Ubiti čovjeka koji je licem i revolverom okrenut prema vama nije bio zločin po njihovu mišljenju, niti je to bio zločin po običajima onoga vremena. Ljudi su u Evropi sređivali pitanja časti oružjem u ruci, ali uvijek u skladu s određenim odredom. Ovdje, na Zapadu, u novome svijetu, gdje su ljudi bili često tuđi jedan drugome, sređivanje takvih sukoba vršilo se na licu mjesta i bez obreda.

Ali ubiti čovjeka s leđa bio je, međutim, zločin. I ljudi koji su sačinjavali potjeru vjerovali su da je Key-Lock učinio baš to i da zbog toga mora biti kažnjen.

Iako nije poznavao nikoga od njih, vjerovao je da među njima ima dobrih ljudi. Pod drukčijim okolnostima on bi možda jahao s njima kao jedan od njih, progonilac umjesto progonjen. Radio je s takvim ljudima, borio se uz njih i poz-

navao ih je kao radišne, stroge, ali pravedne ljude.

I sada mora ili pobjeći ili se boriti. Ako se bori, mora biti spreman na ubijanje, a prema njima nije osjećao neprijateljstva ... barem ne za sada.

— o —

— Kamo namjerava poći?

— Kući, najvjerojatnije. Treba mu oprema, ako namjerava daleko ... ukoliko ga mi prije ne uhvatimo.

— Gdje živi?

— Stranac je i nema putne opreme. U gradu, u trgovini, rekli su da je prije odlaska kupio jedan ženski češalj.

— Češalj?

— Zvuči glupo, ali tako su nam rekli. Jedan od onih neobičnih češljeva što ih španjolske žene nose u kosi.

Kimmel napola zatvori oči, da bi se zaštitio od jakog sunčevog sjaja:

— Ima dobrog konja.

— Da — reče Chesney. — Vidio sam toga konja. Nosi znak Key-Locka. Ključ i ključanica. Nikad nisam vidio takvoga znaka.

Nastala je šutnja. Čuo se samo topot konjskih kopita i škripanje sedla.

— Dobro je odmakao — reče Neill.

On je bio najmlađi od njih i osjećao je potrebu za razgovorom. Stigao je tek prije četiri godine u ove krajeve.

Hard'n je izvrsno čitao tragove i već na početku zbunjivalo ga je to što progonjeni jahač nije natjerao konja u trk, već je jahao odmjerenim kasom kojim je uporno, ali sigurno gutao daljine, ne pokazujući namjere da naglom odlučnošću pob-

jegne od njih. Proučavajući tragove, Hardin je imao osjećaj da su se upustili u nešto što će im donijeti samo neprilike.

— Nije on nikakav žutokljunac — rekao je Chesney, izražavajući time glasno Hardinove misli. — Dobro odmiče, ali zna kako treba čuvati konja. Osim toga, čini se da poznaje tu divljinu.

Konjska su kopita dizala prašinu. Sunce je svom snagom palilo ramena i ruke. Zemlja je bila kao ispržena. Ravno pred njima ležala je cesta, isprekidana tu i tamo stijenjem i trnovitim grmljem. Izgledala je poput ravnog koplja, bačenog u srce bregova. Šest je ljudi jahalo oprezno, ne znajući kakve su namjere čovjeka kojega progone.

Čovjek se može prepoznati po tragovima, ako ih uporno i dugo slijedi. Po tragovima se mogu odrediti njegova dobrotu ili okrutnost, neznanje ili lukavost, snaga ili slabost. Mnogi ljudi koji ne znaju pročitati napisanu riječ saznat će po obliku tragova ili po načinu paljenja vatre sve o vašim svojstvima.

Otkad su napustili grad Freedom, ti su ljudi mnogo naučili, ali su morali još mnogo toga naučiti.

— Kako je sve to započelo? — upita jedan od njih.

Hard'n okrene glavu na način kako to rade ljudi koji mnogo jašu uz vjetar. Dok je govorio, prebacio je pušku iz jedne ruke u drugu, brišući oznojeni dlan o košulju.

— Isprazno brbljanje. Čovjek je kupovao hranu u Bon-Tonu i uvrijedio se zbog nečega što je Johnny rekao. Johnny je nosio revolver, dok je taj Key-Lock bio nenaoružan, tako da mu je Johnny rekao neka se pobrine za revolver ili će ga on sve-

jedno ubiti. Johnny je bio u salunu kad se je ovaj vratio, otvorio vrata i pucao dva puta Johnnyju u leđa, dok je ovaj pio za tezgom. Treći je hitac pogodio bocu s viskijem.

Nakon izvjesne tišine koja je nastala Neill upita podmuklo:

— Hoćemo li ga vješati zbog toga što je ubio Johnnyja ili što je prolio viski?

Bilo je to pitanje na mjestu, ali dostojanstvo jahača i njihova zadatka nije dopuštalo šalu. Nitko nije odgovorio.

Neillove su oči lutale preko bijele i bakrene zemlje prekrivene tu i tamo gomilama prastare, isušene lave. Nije volio linčovanje i ništa nije znao o čovjeku kojega su progonili osim onoga što mu je bilo rečeno.

Ljudi s kojima je jahao bili su njegovi prijatelji i susjedi, s njima je dijelio rad i malo zadovoljstva.

Freedom, grad u kome su živjeli, imao je zakone koje su odredili njegovi građani. Ako se bezakonje širilo vrlo oprezno u Freedomu, to je trebalo zahvaliti činjenici što su, kao i u ostalim zapadnjačkim gradovima, pekar, mesar i bankar bili ratni veterani i znali rukovati s oružjem kad je trebalo.

Banda Jamesa Yongera pokušala je nešto kod Northfielda, ali su bili istjerani iz grada, ostavivši za sobom mrtve; braća Dalton pokušali su u Coffey-Villu i jedini koji je preživio imao je šestnaest metaka u sebi. Bilo je i drugih pokušaja, no isto tako bezuspješnih.

Revolveraš se zadržavao u svom dijelu grada, kao i kockari i žene lakog ponašanja. Ako nije stvarao

neprilike građanima, ostavljali bi ga na miru.

U Freedomu su vladali zakoni koje su ljudi sami stvorili. Međutim, svi su poznavali Johnnyja, a Johnny je bio ubijen s leđa.

— Tko je vidio pucnjavu? — upita Neill.

— Nitko. Sam je posluživao za tezgom, ali na drugom kraju, a sve se odigralo isuviše brzo. Taj Key-Lock nije Johnnyju pružio priliku. Johnny je suviše dobro rukovao revolverom.

Johnny ne samo što je suviše dobro rukovao revolverom već je bio i proketo dobar u tome i ponosan na tu činjenicu, prisjećao se Neill. Na trenutak je osjetio nesigurnost, a odmah zatim spopao ga je osjećaj krivnje što je samo začas posumnjao u ono što se govorilo o Johnnyju; ali nije mogao da ne pomisli kako je Johnny bio više nego neljubazan prema strancu.

Prašina koja se dizala postajala je sve gušća i Neill je, poput ostalih, navukao rubac na usta i nos. Njegove su oči ugledale treperava, plava jezera u daljini. Primamljiva i čarobna, ta su jezera ležala daleko sprijeda preko ceste i u nizinama na desnoj strani. Jezera su bila optička varka i mnogi su ljudi bili odvedeni u smrt njihovim obalama što su vješto uzmicala.

— Bi li ga prepoznao da ga vidiš, Kimmele? — upita Chesney.

— Krupan je čovjek, možda malo mršav, ali snažno građen, oko trideset i pet godina.

Chesney je bio žilav čovjek snažnih, smeđih ruku. Bio je dobar susjed, tvrdoglav u svom uvjerenju, a nije poznavao uzmicanje. Kad je

vatra s prerije zaprijetila Neillovu ranču, prvi je pošao u pomoć.

Kimmel je stigao drugi, vozeći svoja teška kola, napunjena mokrim vrećama i lopatama. Kad je lanjske godine Hardin ležao sa slomljenom nogom, Kimmel je cijelu zimu hranio njegovu i svoju stoku, prelazeći na konju svaki dan veliku daljinu kroz gusti snijeg.

Chesney i Johnny zajedno su tjerali stoku u Squaw Mountain i zajedno su se doselili u ove krajeve, a Johnny Webb je bio poznat kao vrlo smion i hrabar, mnogo se smijao i volio je praviti šale. Bio je brz na revolveru i u ravnopravnom dvoboju teško da bi ga itko mogao pobijediti.

Kad se doselio ovamo, Neill je odmah procijenio zajednicu u kojoj će odsada živjeti i sklopio je čvrsta prijateljstva. Mnoge su mu stvari o Zapadu bile nepoznate, jer je u Ohiju bio farmer, ali je brzo uč'o. Znao je da je primljen i da je postao članom društva onoga trenutka kad su ga pozvali da bude jedan od gonilaca u potjeri. Za njega je to predstavljalo veliku čast.

Neill je zurio u konjske tragove i obuzeo ga je čudnovat osjećaj kad je shvatio da će jahač toga konja uskoro biti mrtav, a njegove, Neillove ruke biti umiješane u to.

Nikad nije ubio čovjeka, niti je vidio ubijenoga. Bio je vjerojatno jedini čovjek u grupi o kojem se to moglo reći.

Johnnyja Webba više nema, zajedno s njegovim smijehom i šalama. Neill je osjećao krivnju, sjećajući se da zapravo nije volio Johnnyja i da je između njih uvijek vladala napetost. Prijateljstvo se razvilo

tek kad ga je Chesney prihvatio i kad je Johnny shvatio da mu Neill nije takmac.

Johnny je mogao biti malo oprezniji s revolverom, pomislio je Neill, ali ipak nije zaslužio metak u leđa.

— On hoda — reče Chesney iznenada — i vodi svoga konja.

— Pametan čovjek — reče Hardin. — Prisilit će nas na dugotrajan lov.

— Možda njegov konj šepa — reče McAlpin.

— Ne, taj konj ne šepa. Jahač je samo lukav, to je sve.

Prešli su još dvije milje. Gusta prašina ustupila je mjesto isprženoj visoravni s pustinjskim pijeskom na kojem Hardin ugleda nekoliko mrlja.

— Voda — reče.

— Trebat će mu voda — reče Neill. — Bolje da je štedi.

— Kladim se o dolar da vodom vlaži nozdrve svoga konja — reče Chesney. — Prašina smeta konju kod d'sanja i možeš ga ubiti jašući trkom po toj visoravni.

Neill otare obrve. Pomislio je na svoju ženu i na mlijeko koje je držala u kamenom krčagu u bunaru.

Izenada pogleda u sunce. Ono je bilo na lijevoj strani, ali se sada nalazilo na desnoj, jer je put oštro skretao. Hardin, koji je jašio na čelu, opsuje. Zajedno s ostalim jahčima našao se pred izduženom udubinom koja ih je na jedno dvadeset metara dijelila od pustine. Na jednom mjestu lepršalo je nešto bijelo ispod kamena.

Chesney se spusti s konjem u udubinu da to podigne. Čuli su ga kako je opsovao. Popevši se natrag,

preda papir Hardinu. Na njemu je bila napisana poruka:

»Bila je to poštena pucnjava. Ipak šestorica nisu dovoljna, treba vam još ljudi, čovjek na sivom konju neka bolje pritegne kolan, jer će ga inače životinja zbaciti.«

— Prokleti smrdljivac — progundava Short poluglasno. — Sigurno se krije tu blizu nas, s uperenom puškom.

Neill, crven od bijesa u licu, pričvrstio je kolan. Svi su bili zatečeni; poruka je značila uvredu za njih, čak ako je savjet i bio dobar. Bili su vrlo ljutiti, ali i uplašeni. Shvatili su da čovjek koga gone leži negdje dovoljno blizu da ih pouzbija se redom prije nego što ga napadnu ili se dočepaju skloništa.

— Poštena pucnjava, do đavola — reče McAlpin. — Ravno u leđa.

Pošli su oprezno dalje. Progonjeni ih je zaobišao i dopustio im je proći, i sada ih možda promatra sakriven u blizini. Do ovoga časa oni su bili progonitelji, sada su imali osjećaj da su oni sami progonjeni.

Čovjek je smišljeno upotrebljavao svaku lukavštinu da potjeru što više oteža. Poruka je prouzročila takav učinak da ih je usporila i prisilila na korak. Morali su zastajkivati, zaobilaziti mjesta zbog moguće zasjede i nastavljati s najvećim oprezom. Uza sve mjere opreznosti nisu ništa pronašli, a na svakom koraku mogao ih je dočekati metak.

Put ih je odveo na dno isušenog korita. Ovdje je bilo kao u peći jer su dno i stijene isijavali vrućinu. Činilo im se da jašu kroz plamen koji je žario i palio. Oči su ih pekle od slanog znoja, a koža ih je svrbjela od prašine što se nakupila u čekinjama brade.

Korito je naglo prelazilo u prostrane naslage pijeska koje su vodile dolje u isušeno jezero, bijelo od lužine. Ipak, jezero nije potpuno presušilo, jer se u sredini nalazila velika površina vode, posljedica nedavnih kiša. Voda je također bila puna lužine.

Čovjek zvan Key-Lock ušao je s konjem u vodu. Tragovi su bili vidljivi i oni su zurili u njih, brišući znoj sa čela.

— Pa nije se, valjda, usudio preko vode — reče Hardin. — Ako je u sredini duboka, mogao je zaglibiti.

Grupa se razdvojila i po trojica su zaobišli jezero u nekoj pravaca, tražeći tragove. Nakon nekoliko stotina metara Neill se okrene i opazi Chesneya koji ih je dozivao uzdignutom rukom. Našao je mjesto gdje su jahač i konj izašli iz vode.

Smicalica je bila jednostavna i zahtijevala je taktiku odugovlačenja, ali je davala prednost progonjenom. Neill je osjećao kako ga spopada bijes. Ovaj se čovjek poigravao s njima.

U početku je Neill mislio da će sve to brzo završiti i da će se još večeras vratiti na ranč, ali kako je vrijeme prolazilo, postajalo je sve očitiije da ovaj lov neće biti lak i da će vrijeme trajanja lova i izbor mjesta za logorovanje određivati progonjeni, a ne oni. On je znao kamo ide i smišljeno je izabirao najgore putove i najnepristupačnija zemljišta.

Tragovi konjskih kopita skretali su oštro ulijevo, kroz gusto grmlje, prema planini.

— Kamo, do đavola, ide? — zareži Chesney razdraženo. — Ovo je potpuno besmisleno.

Netko nije odgovorio. Jahali su šutljivo jedan iza drugoga. Kimmel, koji je sada jahao na čelu, naglo zaustavi konja. Ispred njega je tanki mlaz vode tekao iz pećine i padao u kamenom ograđeni bazen.

— Proklet bio ako sam znao da se tako nešto nalazi ovdje? — uzvikne Hardin.

Kimmel sjaši zajedno s ostalima.

— Mogli bismo se napiti vode — reče, pokazujući mali kameni bazen, pa doda: — Ovo je netko sagradio, i to nedavno.

Hardin je pretraživao okolicu, proučavao tragove, stare i nove. Sve je ostavio isti čovjek i isti konj.

— To je on uradio. Čudi me kako je pronašao to mjesto.

— Čini mi se da dobro poznaje ovaj kraj — reče Short.

Hardin se smijuljio.

— Naletjeli smo na prvorazrednog lukavca, momci. Znamo da ne treba mnogo vremena da se napije jedan čovjek i jedan konj. Ali šest ljudi i šest konja ... za to treba vremena. Osim toga, bazen je malen i sporo se puni.

— Nepogrešivo lukavstvo — reče Kimmel.

— Misliš li da će se boriti? — upita McAlpin.

— Taj hoće — odgovori Chesney.

— Taj će se svakako oduprijeti i boriti se.

Hardin ga pogleda.

— Znači, shvatio si? — upita tiho glasom. — Onda znaš što nas čeka.

Neill obližne jezikom suhe usne. Pogledom zaokruži po ljudima. Na svima se pojavila promjena i strah ih je dodirnuo hladnim prstima.

Taj je čovjek bio siguran u sebe. Poruka koju im je ostavio bila je više upozorenje nego bilo što drugo. Bilo im je jasno da ih je mogao ustrijeliti jednoga po jednoga, ali je izabrao borbu, i to na zemljištu koje će on sam odrediti.

Neill nije bio kukavica, ali pomisao na ženu koja je ostala sama na ranču prouzrokovala je osjećaj mučnine. On može danas umrijeti i žena će propasti sama. Morat će prodati ranč da bi skupila novac za putovanje natrag k njezinim roditeljima.

Vrućina je jenjavala. Pustinjsko sunce kupalo je zemlju pastelnim bojama i drugim sjenama. Daleko u pustinji dozivale su se pustinjske prepelice.

Mogli bismo odustati, pomislio je Neill. Mogli bismo odustati sada dok još nije prekasno.

Ali nije glasno izrekao svoje misli. To što su počeli moraju privedi kraju jer zakon ne smije biti ismišljan.

Međutim, svakome od njih jedna misao nije davala mira: prije ili poslije on će ih dovesti onamo kamo želi i što zatim? Koliki će od njih poginuti?

Neillove misli vratile su se opet k njegovoj ženi. Vjerojatno sada hrani dijete, čudeći se gdje je on tako dugo, držeći jelo na toplom štednjaku. Svi su očekivali da će to biti kratak lov, možda s pucnjavom na kraju.

Sa žaljenjem je Neill ustanovio da će proći tjedan dana prije nego što se vrati kući — ako se uopće vrati.

II

Put kojim su išli vodio je kroz lavom razjedenq podnožje planine, prošarano tu i tamo skupinama cedrovog drveta. Kroz tu ispresijecanu zemlju pružali su se dugi prsti crne lave sve do isušenog jezera koje su ostavili iza sebe. Ispred njih uzdizala se niska visoravan.

Key-Locku se nije žurilo i kretao se kao Indijanac, jašući najdužim putovima ako su se pokazali laganim. Svaki je od gonilaca bio potajno zabrinut zbog toga. Kakav je cilj ležao pred tim čovjekom koji mu je davao toliko samopouzdanosti?

Chesney se popeo na visoravan i zaustavio konja. Ostali su se okupili oko njega, ispitujući pogledima krajolik. Nitko od njih nije nikada odjahao tako daleko na sjever.

— Hard'ne, što misliš što smjera taj čovjek? — up'ta Chesney. — Koliko ja znam, tamo kamo on kreće, nema ničega. Baš ničega.

— Na zapad ne može... tamo je kanjon, a bez krila ne može dalje — reče Hardin, ispere usta gutljačem vode i proguta je. — To mi ne znamo ima li tamo uopće nešto ili nema, ali on možda zna drugačije — doda i brižljivo objesi čuturu o jabučicu sedla. — Naletjeli smo zaista na lukavu lisicu i neće je biti lako uhvatiti.

— Do đavola! — plane Chesney. — Taj će čovjek visjeti. Vidjet ću ga kako visi prije nego što ponovno ujašem u Freedom.

Chesney je zaista mislio to što je rekao, a to se vidjelo na svakoj crti njegova lica. Bio je dobar prijatelj, ali isto tako neumoljiv neprijatelj.

Neill je bio zbunjen vlastitim osjećajima. Shvatio je potrebu za zakonom i redom, ali nije bio suviše oduševljen trenutnim položajem. Poput svih drugih ljudi, volio se brinuti o svojim poslovima, večerati sa svojom ženom, osjećati miris dobrog jela i uživati u udobnosti tihe i mirne večeri.

Gotovo sa zavišću promatrao je Chesneya, Hardina i ostale. Zašto i on, poput njih, nije osjećao tu odanost prema tom zadatku? Želio je da sve to svrši bez njega. Znao je da je zakon stvar koja se tiče svakoga čovjeka i bio je krajnji čas da izaberu šerifa.

Visoravan na kojoj su stajali imala je približno četvrt kvadratne milje. Na njenoj površini konjsko je kopito tu i tamo ostavilo bijelu brazgotinu, ali njima je trebalo više od pola sata dok su pronašli gdje je njihov čovjek napustio visoravan.

Sjene su se skupljale po nizinama, a nebo je poprimilo neobično bogate boje. Taj dio područja bio je poznat pod imenom Painted Desert — obojena pustinja. Prelazeći jedno široko korito, izašli su ravno u pustinju s beskrajnim pješčanim humcima. U daljini su se uzdizali kameni vrhunci i visoravan, dobrih tisuću stopa iznad pustinje.

— Imamo sreću što nam nije postavio zasjedu. Mogao nas je poskidati poput muha — reče Hardin.

U tom času odjekne puščani hitac i divlje rzanje konja. Ljudi poskaču iz sedla u potrazi za skloništem.

Short se jednostavno skotrljao sa sedla i otpузao iza pješčanog humka. Njegov je konj pokleknuo od iznenadnog udara metka u čuturu.

Short opsuje grubo.

— Ako je ubio mog konja, ja ću ...

Ali je konj, poskakujući nervozno, ostao na istom mjestu. Mlaz vode tekao je iz probušene čuture.

Nisu znali na koga da pucaju. Pretraživali su pogledom pješčane humke, ali se ništa nije micalo. Sunce na zalasku sjalo im je ravno u oči. Put je vijugao između humaka, a hitac je došao s njihove stražnje strane. Je li on kružio oko njih? Ili je već ležao u zasjedi kad su projahali mimo?

Voda je polako nestajala iz čutуре. Metak koji ju je probušio mogao je isto tako pogoditi i glavu.

Svi su znali što to znači. Napunili su čuture na izvoru i vode bi moralo biti dovoljno, ali samo je čovjek kojega su progonili znao kamo idu i nije bez razloga ispraznio jednu njihovu čuturu.

Ležali su između pješčanih humaka i čekali. Bilo je vruće, ali su većernje sjene donosile svježinu.

— On je otišao — reče napokon McAlpin.

Nitko se nije pomaknuo da to provjeri, pa je on skinuo šešir i proturao ga iznad jednog kamena. Ništa se nije dogodilo, ali kad je povukao šešir odjeknuo je hitac i metak je podigao prašinu blizu McAlpina. To je bio znak da je Key-Lock još ovdje i da ga ne mogu nadmudriti običnom varkom.

Konji su kunjali na suncu. Vrući pijesak pod ljudima još se više ugrijavao od njihovih vrućih tijela. Neill je bio umoran i ovaj mu je odmor dobro došao.

Pošto je prošlo još pola sata, Hardin je, ležeći na boku, počeo puzati između pješčanih humaka. Nestao

je s vidika i nakon nekog vremena Neilla trgne iz drijemeža njegovo dozivanje. Hardin je stajao na mjestu odakle je bio ispaljen hitac, mašući rukom. Jedan po jedan uzjahali su konje i krenuli prema mjestu gdje je Hardin čekao na njih.

Na pijesku su stajale uredno nanižane tri čahure od mjedi. Kraj njih se nalazila strelica načinjena od nekoliko kamena i dvije riječi nespreno ispisane u pijesku: **SLIJEDITE ZNAKOVE.**

Chesney naglom kretnjom strgne šešir s glave i baci ga na zemlju.

— Taj prokleti, pokvareni ...!

Riječi su se izgubile u zraku dok je nogom bijesno gazio po poruci u pijesku.

— Pravi budale od nas! — reče Short gorko. — Platit će on za to, prokleti ubojica!

Pošli su dalje ravnim putem koji je tu i tamo bio smišljeno označen strelicom od slomljenih grana ili kamena.

Ljudi su postali razdraženi. Shvatili su to kao osobnu uvredu jer on ne samo da ih je uspješno izbjegavao već im je i posprдно ukazivao na njihovu nesposobnost da ga uhvate. Što je još gore, njegov konj, vođen takvom pažnjom i brigom, mogao je ići danima, čak tjednima.

Sunce je počelo zalaziti. Na jednoj kamenoj stijeni naišli su na poruku ispisanu kredastim kamenom:

OVDJE JE HLAD, DA NE DOB! JETE SUNČANICU.

Umorni i mrzovoljni, zurili su šutke u slova. Sjene su postale dulje, a konji su umorno koračali. Zrak je postajao hladniji. Neill, jašući na začelju, okrene se u sedlu i pogleda natrag.

Iza njih prostirao se golemi prostor, planinski grebeni i vrhovi stijenâ, prekriveni zlatom sunca na zalasku. Pustinjska grimizna boja polako je tamnjela, a u kanjone su se uvlačile crne sjene. Tamo daleko, na njegovu ranču, njegova žena stajat će na vratima, gledajući na cestu što vodi prema gradu. Zatim će se, očajna zbog uzaludnog čekanja, vratiti u kuću i nahraniti dijete. Večerâ će sama, neprestano gledajući na cestu.

Izenada ga je potresao predosjećaj da se nitko od njih neće više vratiti u Freedom.

Tko je bio taj čudan čovjek koji se rugao njima, ali koji nije pokazivao namjere da ih ubije? Zar se tako ponaša onaj tko puca u leđa?

Kimmel i McAlpin, koji su jahali zajedno, izenada stanu. Ostali se okupe oko njih.

Na cesti pred njima jedna je strelica od kamenja pokazivala dolje prema uskoj, opasnoj raspuklini u stijeni, iz koje je puhao hladan vjetar. Ako uđu u taj uski otvor, neće se moći vratiti. Zidovi raspukline dizali su se nekoliko stotina stopa uvis, a ulaziti je mogao samo jedan po jedan.

Iz džepa na košulji Kimmel izvali duhan i papir, pa zavije cigaretu. Poluzatvorenim očima promatrao je raspuklinu, ulaz i stijene naokolo.

— Šta misliš, Hardine?

— Pa još nije pokušao pružiti otpor, ali ako ima namjeru da to učini, onda će to učiniti ovdje. Dovoljan je jedan čovjek s puškom da nas sve potamani ako uđemo unutra.

— Ja mislim da on nema takvih namjera.

Neill je, protiv svoje volje, glasno izgovorio tu misao.

— Što hoćeš time reći? — upita Chesney ratoborno.

— Ne znam.

Kakvi god bili Neillovi razlozi, oni su nestali pod Chesneyevim hladnim pogledom.

— Mogao nas je ubiti da je htio. Imao je bezbroj prilika za to — dodao je.

Ostali se nisu osvrćali na njega i Neill se povukao u sebe. Svoju je tvrdnju htio potkrijepiti činjenicama, ali ih nije izgovorio glasno. Imao nas je na nišanu već kod prve poruke, razmišljao je Neill. Pa zatim onaj hitac kojim je probušio čuturu. Bio je sigurno udaljen nekih tri stotine jardi kad je ispalio metak... i čisti pogodak. Kako je na tu daljnu raspoznao čuturu? Je li imao dalekozor? Svakako ga je imao. Nije mnogo ljudi posjedovalo dalekozore, ali tu i tamo poneki bivši vojnik znao ga je imati.

Možda baš sada, u ovom času, taj čovjek promatra kroz dalekozor njihova lica ili čak čita govor s njihovih usta.

— Neka ide do đavola! — uzvikne izenada Hardin.

Izvuče vinčesterku i odjaše dolje u mračnu raspuklinu. Ostali su ga slijedili.

Naglo ih je okružio mrak. Sa svih strana uzdizali su se visoki kameni zidovi. Neill je povremeno strugao stremenom o zid. Nije mogao vidjeti ni sprjeda ni straga. Kad bi podigao glavu, vidio bi uski trak neba visoko iznad sebe i poneku zvijezdu.

Jahali su tako neko vrijeme. Zatim opaze sivo svjetlo i sjajnu zvi-

jezdu. Ali to nije bila zvijezda već logorska vatra.

Izlazeći iz raskukline, raširili su se u bojni raspored i stali približavati s uperenim puškama.

Naokolo je bilo porazbacano nekoliko stabala i raslo je nisko grmlje koje je smetalo pogledu. Chesney je prvi stigao do vatre i njegova je psovka odjeknula u tišini poput raspuknutog stakla.

Pokraj malog potoka gorjela je vatra, a uz vatru je bilo naslagano nekoliko komada drva. Na komadu papira, pritisnutom sa dva kamena, bila je hrpa kave i isto tolika količina šećera.

Zurili su nijemo u tu sliku. Sprdnja je bila očita. Key-Lock se brinuo o njima kao da su žutokljunci.

— Proklet bio ako popijem tu kavu! — poviče Short ljutito.

Hardin je govorio razboritije.

— Naipametnije je da je popijemo. Ionako ga noću ne možemo slijediti.

Kimmel je donio lonac i zahvatio vode iz potoka. On je bio praktičan čovjek i vol'o je kavu.

Rasedlali su konje i privezali ih za grmlje oko kojega je bilo dosta trave za pašu. Imali su malo hrane jer nitko od njih nije očekivao da će lov dugo trajati.

Short, čiji se bijes rasplinio, gledao je naokolo čudnim pogledom. Promatrao je potok i mali bazen u koji je utjecao.

— Momci — reče iznenada. — Poznajem to mjesto. Čuo sam mnogo puta govoriti o njemu. To je Mormonsko vrelo.

Hardin je stavljao drva na vatru. Čuvši Shortove riječi, uspravi se i

pogleda naokolo, sjećajući se razgovora što ih je slušao u gradovima i logorima. Visoke stijene koje se uzdižu na tri strane, drveće koje raste u skupinama, livada.

— Mislim da imaš pravo — složi se on. — Moglo bi biti Mormonsko vrelo.

— Zašto nas je doveo ovamo? — upita McAlpin.

Neill pogleda redom u sva lica.

— Što je to Mormonsko vrelo? Nikad nisam čuo govoriti o tome.

Nitko nije odgovorio, samo je Short šetao oko bazena.

— Zašto, prokleta budalo! — reče on. — Doveo nas je ravno ovamo! Kladam se o dolar da nije nikad čuo tu priču.

Hardina je to očito zabavljalo. Ponovio je McAlpinovo pitanje:

— Što misliš, zašto nas je doveo ovamo?

Chesney je bio zlovoljan.

— Ta priča o Mormonskom vrelu je čista brbljarija.

— Vraga je brbljarija! — uzbudeno vikne Short. — Vidio sam zlato iz toga tajnog skrovišta... vidio sam ga svojim očima. Držao sam ga u rukama! — Ispruži otvoreni dlan ruke, zatim je stisne u pesnicu. — Nekoliko milja odavde ima toliko zlata koliko ga nećete vidjeti u svom životu!

— Zlata!? — upita Neill zapanjeno.

— Ti poznaješ bolje tu priču od nas, Bille — reče McAlpin. — Ispričaj je.

— Ne želim. Prokletstvo, zar ne shvaćate zašto nas je doveo ovamo? Ako počnemo tražiti to zlato, podijelit ćemo se i zaboraviti na njega.

— Tucet je ljudi poginulo tragajući za ovim vrelom... i eto nas ovdje.

Zašutjeli su. Nakon nekog vremena javi se Short:

— Pa dobro, pošto njega objesimo, možemo se vratiti ovamo — reče, ali u njegovu glasu nije bilo oduševljenja.

McAlpin je postao uznemiren.

— Jeste li ikad čuli da je netko napustio ovo mjesto i opet ga našao? Čak ni oni koji su sakrili zlato. Ovo Mormonsko vrelo uvijek je bilo prokletu.

— Pamet u glavu, momci! — reče Chesney razdraženo. — Tko je toliko lud da nas odvede ravno do zlata ako ga može sam uzeti?

— Pa o čemu govorite? — upita Neill. — Zar je tu negdje zakopano zlato?

Hardin se podrugljivo nasmije.

— Uspjet će mu pobjeći odavde. Sigurno će mu uspjeti.

— Ljudi! — vikne Chesney ljutito. — Ponašate se kao gomila bala-vaca u lovu na zlato, a zapravo lov smo započeli da uhvatimo i objesimo jednog čovjeka!

— Želim čuti priču — bunio se Neill.

— Bille — obrati se Hardin iznenada Chesneyu. — Sjećaš li se Gaya Cooleya?

— Da, pa što?

— Gay je poznavao ovaj kraj bolje od bilo kojega Indijanca. Ako je ovo mjesto Mormonsko vrelo, onda se tamo preko nalazi prolaz Marsh.

Hardin povuče jednom grančicom nekoliko crta na pijesku.

— Ako taj Key-Lock ima namjeru ići na istok ili sjeveroistok, onda će krenuti prema tom prolazu. Inače mora prijeći rijeku, a to može

samo na dva mjesta koja se nalaze zapadno odavde. Lee's Ferry — nastavi nakon kratke stanke, pokazujući na kartu na pijesku — nalazi se malo podalje prema sjeverozapadu, a Crossing of the Fathers je nešto bliže. Imam osjećaj da će on skrenuti prema ovom posljednjem.

Neill je htio nešto reći, ali je zašutio, promatrajući Cheseya koji je proučavao kartu na pijesku. Bilo koji put onaj progonjenik izabere, odvest će ih u najveću divljinu koja je okružena kanjonima Colorada i San Juanom.

— Možda bismo ga mogli preteći — predloži Short.

— U ovom kraju? — upita Hardin. — Pa već smo izgubili i njega i njegov trag.

— Možda nismo — reče Neill. — Sjetio sam se onoga češlja.

— Češlja?

— Da... jedina stvar koju je uzeo od svih onih zaliha koja će mu najmanje smetati u bijegu. Čini mi se da negdje postoji neka žena koju želi posjetiti, bez obzira na to da li ga mi progonili ili ne.

Hardin pogleda u Neilla:

— To si se zaista dobro sjetio. Čini mi se da imaš pravo, Neille.

Neill se osjećao nelagodno, ali zadovoljno. Chesney je i dalje zurio u kartu. Hardin se okrene k njemu.

— Ako je tu negdje sakrivena njegova žena, onda će on svakako nastojati da dođe do nje. Na kakvom bi, dakle, mjestu čovjek sakrivao ženu?

— Tko to zna — reče Kimmel. — Nijedan pravi muškarac neće u ovim krajevima ostaviti ženu samu, čak ni samo na tjedan dana.

— A što je drugo mogao učiniti?

Poznavali su problem muškarca i žene na osamljenom ranču i shvatili su njegov položaj, ali s njima je bilo drugačije, oni su se međusobno pomagali. Ako je jedan od njih morao napustiti ranč, uvijek bi priskočio susjed i pobrinuo se o njegovoj stoci ili o ženi i djetci.

Sve to ukazivalo je na to da je Key-Lock zaista neobičan čovjek; ako je ostavio ženu samu, onda je i ta žena bila također neobična žena.

— Kad ga pronađemo — reče Hardin — možda neće više biti sam. Možda nas vodi ravno u zasjedu, pa je zbog toga tako bezbrižan.

Short podigne glavu i zapilji se u Hardina, dok mu je lice odražavalo zaprepaštenje. Ista se misao ugnijezdila svima u glavi. Krenuli su s namjerom da objese čovjeka, a može se dogoditi da svi budu prije toga poubijani. Neill je iznenada osjetio čudnovatu slabost u želucu pri pomisli na svoju osamljenu ženu na ranču. U što se, do vraga, on to upustio?

Nakon nekog vremena javi se Chesney:

— Momci, moramo drugačije gledati na to. U ovoj zemlji mora postojati zakon, makar ga mi sami proizvodili, inače nećemo preživjeti ni do slijedeće godine.

Neillove su misli potražile utočište u maštanju. Razmišljao je o zlatu koje leži tu negdje. Sa svojim dijelom mogao bi sagraditi lijepu kuću i kupiti lijepi namještaj. Imali bi u kući šećera i čaja. Emma je osjećala potrebu za čajem — piti čaj bilo je vrlo otmjeno, po mišljenju Emme. Tamo na ranču malo je bilo zadovoljstva, kamoli otmjenosti, a Emma je neprestano govorila o

tome kako su njeni djedovi u Bostonu otmjeno živjeli.

— Htio bih znati tko je taj — taj Key-Lock? — reče Neill.

— Baš me briga — reče Chesney. — Što se mene tiče, ja samo znam da je to čovjek kojega ćemo objesiti.

III

Izašla je iz vode i zaustavila se načas, tresući svojom plavom kosom. Bila je ljupka u nagosti, bijelog tijela na svježem jutarnjem zraku.

Nikada nije prisustvovala takvoj tišini. Činilo se da čak i vodopad tiho žubori, slivajući se niz oblo glatko kamenje u malo jezero.

Najviše joj je nedostajala glazba, ali glazba kakvu je ona željela čuti nestala je odavno iz njenog života. Ostavila je sve iza sebe u onom drugom svijetu koji je bio tako daleko, kao na drugoj planeti. Glazba je nestala, a onda je naučila slušati kao što je sada slušala.

— Slušaj, Kristina — Govorio je on. — Moraš naučiti slušati. Postoji glazba u vjetru.

Glazba se može slušati na visoravnima, ili na Skeleton Mesi, ili tamo preko u visokim planinama Tall Mounta'na. U kanjonima se može čuti drugačija glazba. I gdje god pušu vjetrovi, oni donose miris cedrovine ili kadulje, a ponekad samo miris vrućine.

Ponijela se poput smiješne budale kad je sa čovjekom, kojega uopće nije poznavala, odjahala u ovu divljinu. Sa čovjekom koji se niotkuda pojavio one olujne noći i jednostavno zurio u nju preko cijele sobe.

— Tko ste vi? — upitala je te noći.

On nije skidao pogleda s nje.

— U dvije minute znali ste tko sam i što ćete učiniti.

— I što ću učiniti?

— Odjahati sa mnom prije izlaska sunca — reče on i udati se za mene.

Prošao je pokraj nje tako blizu da je osjetila miris izgorjele cedrovine, koji se širio od njegovih kožnatih hlača, pomiješan s mirisom borovine i konja.

Zaputio se prema kaminu i ispružio jake smeđe ruke prema vatri. Opazila je kako ga Neerland promatra hladnim, pažljivim pogledom. Uhvatio ju je strah.

Strah ne zbog nje već zbog toga stranca koji nije poznao Neerlanda, kao što ga ni ona nije poznavala kad je došla ovamo na Zapad da se sretne s njim.

Prešla je na drugu stranu sobe i sjela iza Neerlandovih leđa, govoreći sama sebi da je to taj čovjek za kojega će se udati. Iako je oborena pogleda gledala u plamen, njezine su misli slijedile kretnje stranca.

Iza njenih leđa netko je pitao:

— Tko je taj?

— Nisam ga nikad prije vidio. Njegov konj ima utisnut žig ključa i ključanice.*

Zatim se javi drugi glas:

— Nisam još vidio takav znak.

Promatrala je ispod oka Key-Lokka koji je grijao ruke na vatri. Bio je visok, snažnih ramena. U njezinom su kraju živjeli snažni ljudi. Vidjela ih je na radu. Neki od njih penjali su se s njom po planinama.

* Key-Lock — ključ i ključanica

Gledala ga je i ocjenjivala njegovu snagu. Nije bio visok poput Neerlanda, ali je bio jak, veoma snažan. Opazila je nabreknute mišice ispod kožnatog prsluka. Nosio je revolver i bowie nož.*

Bilo je devet muškaraca u sobi i tri žene, osim nje. Znala je da muškarci zure u nju, ali je bila navikla na to. Imala je plavu kosu i bila je visoka, snažnog i gipkog tijela, jer se od djetinjstva verala po brdima, skijala i jahala po cijeloj Evropi.

Njezin je otac bio u diplomatskoj službi, poznat po svom rodoslovlju, poštovan zbog svoje sposobnosti, čovjek od važnosti u svim glavnim gradovima starog kontinenta. Sada je mrtav, djelomično njezinom krivnjom, ako je krivnja uopće postojala.

Bio je u pitanju neki muškarac. Srela ga je u Beču, pa zatim u Parizu. Zaljubila se u njega. Ili je barem tako mislila, što je zapravo isto. Neprilika je bila u tome što je bio oženjen, ali ona to nije znala. Taj je muškarac jednom zgodom govorio o njoj s omalovažavanjem, a to je čuo njezin otac. Slijedio je poziv na dvoboj i njezin je otac ubijen.

Tako je napustila Evropu. Nije imala više obitelji, iako su ostala imanja. Pobjegla je... ali je prije toga posljednji put posjetila svoga ljubavnika.

Ušla je kroz vrata koja je on običavao ostavljati otvorena. Stajao je kraj ormara.

— Kristina!

Bio je začuđen i napola se okrenuo k njoj, držeći u ruci bocu i

* Bowie nož — nož naoštren na obje strane

čaju. Htio je nešto reći, ali ga je ona prekinula.

Noć je bila hladna. Zatvorila je vrata iza sebe. Držala je glavu visoko, gledajući ga ravno u oči.

— Moj otac nema sina koji bi te izbičevao kako to zaslužuješ — rekla je mirno. — Moj je otac, osim toga, bio star čovjek čija je ruka već bila nesigurna.

— Kristina! — uzviknuo je on zureći u nju.

— Moja će ruka biti sigurna — rekla je, podigla pištolj prema njemu i ustrijelila ga.

Bacila je zatim oružje na pod i otšla.

Jedan stari ribar, s kojim je kao dijete često odlazila na more, odvezao ju je čamcem preko mora do Danske, odakle je brodom otplovila u Ameriku.

I sada se našla ovdje, na tom čudnom mjestu. To je bila postaja poštanske kočije, gdje je imala dogovoreni sastanak sa čovjekom za kojega se odlučila udati. Oskara Neerlanda srela je prvi put na Istoku, govorio je njenim jezikom, znao je odakle dolazi i što je po porijeklu; kad joj je ponestalo novaca prihvatila je njegovu ponudu. Rekao je da mora najprije poći na Zapad, ona će mu se poslije pridružiti, a zatim će se vjenčati.

Izenada je odvratila oči od Key Locka i pogledala u Neerlanda koji ju je promatrao. Opazila je taj isti pogled u njegovim očima onog dana kad je stigla. Tukao je svog konja stisnutom šakom u rukavici, dok mu je drugom rukom snažno stezao žvale.

— Znači, dopada ti se njegov izgled, zar ne? — reče Neerland uz

zlobno cerekanje. — On je obična skitnica.

Nije odgovorila i njena ga je šutnja razbjesnila.

— Kad stignemo, na moj ranč, izbit ću ti tvoje smiješne misli iz glave — reče on. — I to s užitkom.

— Možda neću otići s tobom.

On se nasmije.

— Idi ćeš ti. Došla si ovamo da se udaš za mene i nitko se neće ispriješiti između nas.

Ona ga pogleda svojim plavim očima i reče tihim glasom:

— Mogu se sama brinuti o sebi. Ne trebam ničije pomoći.

— Ti? — reče on, a riječ mu je zvučala prezirno.

Promatrala ga je i dalje bezizražajno. Zatim mu okrene leđa i priđe kaminu.

On skoči s klupe na kojoj je sjedio, uhvati je za ramena, grubo je okrene k sebi i podigne ruku.

— Ostavi je na miru! — presiječe ga glas s leđa.

Neerland polagano spusti ruku. Zatim se okrene, crven u licu od bijesa. Key-Lock je bio okrenut prema njemu, ali je Neerland sa zaprepaštenjem ustanovio da te riječi nije izgovorio on već vlasnik postaje.

Bio je mršav, ne više mlad, s licem na kojem su samo oči bile žive. Preko tezge držao je uperenu pušku s prstom na obaraču.

— Zar vi to meni govorite?

— Da, tebi. Rekao sam da je ostaviš na miru. Nitko neće ovdje zlostavljati žene.

Neerland slegne prezirno s ramenima.

— Ionako neće ostati dugo ovdje, jer je vodim sa sobom.

Vlasnik postaje obrati se k njoj, ne skidajući pogleda s Neerlanda.

— Gospodo, ako ne želite ići s njim ne morate. Je li on vaš muž?

— Nije.

— Pitajte je kako je došla dovde — reče Neerland.

— Došla sam da se udam za njega. Sve do jučer nisam znala kakav je. Čovjek koji udara životinje udarit će i ženu.

Zatim se okrene Neerlandu:

— Ubila bih te kad bi me samo pokušao udariti.

Iako ga je nastavila gledati, njezine su riječi bile upućene čovjeku u kožnatom prsluku:

— Ja sam strankinja u vašoj zemlji i nikad nisam poznavala tegobe, ali za čovjeka punog ljubavi i nježnosti podnijela bih sve. Vi, gospodine Neerlande, niste taj čovjek.

Stranac pokraj tezge se uspravi i skine šešir.

— Gospodo — reče tiho — hoćete li ujutro odjašiti sa mnom. Bit će mi velika čast.

Gledala ga je nekoliko časaka bez riječi, u tišini, a zatim reče:

Otiću ću s vama, gospodine. Sutra ujutro jahat ću kraj vas.

Neerland se bez riječi naglo okrene i izađe.

Vlasnik postaje stavi pušku natrag ispod tezge.

— To je divna žena, gospodine — reče on. — Dajte joj vremena da upozna zemlju.

Izenada zbunjen, Key-Lock joj priđe.

— Odlazim u novu zemlju — reče. — Ne posjedujem ranč, niti imam doma. Znam jedno mjesto gdje čovjek može graditi i živjeti.

— Dobro.

— Imate li svoje stvari sa sobom?

— Da — reče ona i pokaže rukom u kut. — Bojim se da imam previše toga.

Key-Lock pogleda na skupocjeni kovčeg, malu škrinju i ostale stvari.

— Već ćemo nekako — reče.

— o —

— Bio je to dobar savjet — govorio je on dok su jahali prema zapadu. — Dati vam vremena da upoznate zemlju.

A njoj je bilo potrebno vrijeme jer je ovdje sve bilo tuđe. Ništa nije bilo slično njenom prijašnjem životu, čak ni sure i osamljene planine.

Vjenčali su se uz tihu svečanost u malom pustinjском gradiću.

Kada su slijedećega jutra nastavili put, zamijetila je da se on često ogledava.

— Očekuješ li nekoga?

— U ovoj zemlji? Uvijek moraš očekivati nekoga ili nešto.

Četvrte noći, dok su palili vatru, on reče:

— Jednog dana dobit ćemo posjetioca.

Ona je šutjela.

— Neerlanda — reče on.

Shvatila je da ima pravo i obuzme je strah. Gotovo je zaboravila na Neerlanda. Nije bio daleko od njih, samo nekoliko dana jahanja, ali je ona sve svoje misli i sve svoje osjećaje usredotočila na ovu zemlju i toga stranca kojega je malo-pomalo počela upoznavati.

— Nisi pitala kamo idemo — reče on.

— Važno je da idem s tobom.

Dodao je nekoliko grana na vatru.

— To je mjesto na kojem još nitko nije bio osim povremeno Navajosa.

— To su Indijanci?

On kimne.

— U davna vremena, možda prije nekoliko stotina godina, ovdje su živjeli Indijanci. Na klisurama su izgradili svoje domove koji još postoje. Poslije mnogo vremena oni su otišli, nitko ne zna zašto.

— Što ćeš raditi tamo?

— Uzgajat ću goveda kad nabavim novac da ih kupim. Izgradit ću dom... za nas dvoje.

Poslije, kad su napustili cestu i skrenuli prema sjeveru, u divljinu pustinje i kanjona, ona upita:

— Misliš li da će nas on naći?

— Prije ili poslije — odgovori on.

Koliko je vremena prošlo od tada? Možda tjedni, ali je ona zaboravila na vrijeme. U ovoj je zemlji vrijeme bilo nevažno.

— o —

Sada je stajala pokraj vode i sušila se komadom otrgnutog pokrivača. Zatim se polagano obukla. Nadohvat njezinoj ruci nalazila se njegova vinčesterka.

— Umiješ li pucati? — upitao ju je.

— Da — odgovorila je. — Ne plaši se, neću pucati dok ne vidim metu, a kad je vidim, onda ću je i pogoditi.

Dva dana poslije toga on je odjahao. Prije odlaska rekao je:

— Ako se bilo što dogodi i ne mogu se na vrijeme vratiti, odjaši odavde ravno prema zapadu. Dalek je put, ali se drži ceste dok ne vidiš ime grada Prescotta.

Ona podigne svoje plave oči prema njemu.

— Koliko ću dugo čekati?

— Dva tjedna najmanje.

Prošlo je četrnaest dana otkako je otišao. Vrijeme je ipak nešto značilo.

IV

Chesney se uspravi da razgleda okolinu. Iza njih se protezao golemi zid klisure kroz koju su prošlu noć projahali. Prema sjeveru stršio je greben planine dokle je pogled dopirao, a na istoku od grebena, gdje su se oni nalazili, divlji i bregovit kraj bio je tu i tamo načičkan cedrovinom. Prema jugu prostirali su se miljama pješčani humci.

— Pretpostavljaš li da se on vratio i pošao na sjever uz klisure? — upita Short.

— Osim ako ne zna za neki drugi put kroz taj zid — odvrati Hardin. — A ako i zna, nije ostavio tragova. Cijeli sam kraj pretražio u zoru, ali uzalud.

Neillu je godila toplina jutarnjeg sunca. Usprkos umoru spavao je slabo. Noću ga je zeblo, a osim toga bio je zabrinut zbog svoje žene.

Kraj je bio pust. Odjutra nisu vidjeli živoga stvora osim jednog lešinara koji ih je ukočeno promatrao.

Kimmel sjedne kraj Neilla, žvačući duhan.

— Ubij me ako znam zašto taj čovjek živi u ovom kraju. Naročito ako ima ženu.

— Vjerojatno je Indijanka — reče Short.

Među graničarima je postojao običaj da ne vjeruju bijelcu ako je imao ženu Indijanku. Sumnja je rasla dok su jahali prema sjeveru. Bilo je nemoguće da se jedan čov-

jek sakriva u onim planinama od ostalih ljudi.

— Možda je Mormon — reče McAlpin. — Čini se kao da jaše prema Utahu.*

— Ako je Mormon, možemo se smjestiti vratiti kući, inače ćemo uletjeti ravno u rat s njima.

Čekala se odluka Hardina ili Chesneya. Konačno progovori Hardin:

— Bille, moramo se odlučiti. Postoji mala mogućnost da pronađemo njegov trag. Taj se čovjek kreće poput Indijanca i poznaje ovaj kraj. Proći će dani dok ga nađemo, ako ga uopće i pronađemo. Ako je krenuo na jug prema pješćanim humcima, izgubili smo ga. Postoje tamo predjeli sa živim pijeskom, a ovih je dana puhao vjetar, ne jak, ali dovoljan da izbriše sve tragove.

— Kako to misliš... odlučiti?

— Pa... moramo pogoditi kamo je krenuo, a onda ga nastojati preteći.

— A ako ne pogodimo?

— Izgubili smo ga. Morat ćemo se vratiti kući i tamo čekati na njega.

— Mogli bismo ga proketo dugo čekati — odgovori Kimmel.

— Ja mislim da on ide na sjevero-istok. Da je Mormon, ne bi išao na jug, već bi krenuo na sjever u zemlju Mormona, gdje bi nabavio zalihe. A ako je oženjen Indijankom, onda će otići na istok prema Novom Meksiku i okolnim selima ili u pokrajinu Santa Fé. Vjeruj mi što ti kažem, taj Key-Lock živi baš tu negdje, u ovom kraju. Iako je to — doda smrknuta lica — proketo golemi kraj!

* Utah — mjesto gdje su se naselili Mormoni

Bill Chesney je donio odluku.

— Idemo prema prolazu Crossing of the Fathers. Ako nije tamo, ali ako se uskoro tamo ne pojavi, vratit ćemo se niz rijeku do Lee's Ferryja. U ovom ga kraju nema, Kimmel.

Putovali su brzo. Kad su drugog dana stigli do Crossinga, tamo nije bilo nikakvih tragova Key-Locka. Pretraživali su uzvodno i nizvodno, ali sve uzalud.

— Izgubili smo ga — reče McAlpin. — Sad je slobodan, a nije platio kaznu.

— Tako mi boga — reče Chesney bijesno — neće se nikada izvući samo tako.

— Pa — reče Hardin — to može biti, Bille, a i ne mora. Znam samo jedno: ako odmah ne krenemo dalje do Lee's Ferryja i ne nabavimo hrane, nećemo doživjeti da ga uhvatimo.

— Slažem se — reče Short.

I tako su krenuli na jug, uz rijeku. Hardin je pogledao natrag prema obrisima visokih planina Navajo.

— S onih visina — reče on — možeš vidjeti cijeli ovaj kraj.

— o —

Na jednoj stijeni na vrhu planina Navajo ležao je Key-Lock uperivši dalekozor na jahače. Brojao ih je jednoga po jednoga... šestorica ljudi. Jahali su na jug prema Lee's Ferryju. Tamo će vjerojatno nabaviti zalihe hrane: pitanje je samo koliko će dugo moći biti odvojeni od svoje ljetine, od svojih goveda?

Nije imao vremena promatrati ih dulje. Bilo je očito da su izgubili njegov trag, a on je već kasnio sa svojim povratkom kući gdje ga je

čekala Kristina koja je slabo poznavala ovu zemlju. Trebalo je da prođe još dobrih trideset milja.

Spustio se niz strminu do potoka, napojio konja i napunio čuture vodom.

Sišavši s planine, krenuo je prema jugoistoku. Prvih dvanaest milja prošao je brzo. Na prijelazu za planinu Piute, sunce koje je već zalazilo obojilo je vrhove i grebene crvenom i zlatnom bojom.

Jahač i konj bili su već umorni, ali su svejedno nastavili put sve do mjesta na kojem se cesta račvala u dva smjera. To je bio put kojim je došao, i bilo bi jednostavnije, iako dulje, nastaviti prema jugu. Ali se bojao ostaviti tragove koje bi tragači mogli pronaći, pa je opet okrenuo na sjever i s izlaskom mjeseca već je jahao obronkom planine Tall.

Vodeći konja korakom, tražio je odvojak puta koji će ga odvesti duž kanjona što je ulazio duboko u visoravan Skeleton. Kroz kanjon nije mogao proći — ako je i postojao put, on ga nije našao — već je morao duž kanjona poći do kraja, zaobići ga i krenuti natrag.

Pokušavajući pronaći put koji bi ga odveo s visoravni blizu indijanskih kuća na klisurama, spopao ga je hladan znoj. Nema sumnje da je put postojao dobrih stotinu godina prije nego što su ga počeli upotrebljavati oni zagoneetni Indijanci, ali zbog odronjavanja, usova i erozije teško bi ga bilo pronaći i danju.

Polovica noći već je dobrano prošla kad je zaustavio konja na rubu puta koji se spuštao prema klisurama. Vlažna svježina uzdizala se iz dubine bazena, odakle je dopirao udaljeni šum vodopada.

Potapšao je konja po vratu.

— Eto, momče, stigli smo kući. Pođimo dolje, ali budimo oprezni.

Snazan se konj nekoliko puta trgnuo; bio je uplašen, ali spreman da pođe. Opresno je kopitom dodirnuo tlo, zarzao nekoliko puta, a zatim pažljivo, kao da hoda po ledu, krenuo uskim i strmim putem nizbrdo. Povremeno bi odjeknulo kotrljanje kamena niz klisuru.

— o —

Noću šesnaestog dana Kristina je odjašila dolje do kanjona. Ostavila je konja u mraku, promatrajući let šišmiša, očekujući bilo kakav zvuk.

On će doći. U dubini duše znala je da nije napuštena. Ako do sada nije došao, to samo znači da se nešto dogodilo. Možda se sukobio s Neerlandom.

Nije sumnjala da će ih Neerland slijediti, jer on je bio čovjek čija je pokretačka snaga bila mržnja. Ako pođe za njima, neće doći sam.

Cijelo to vrijeme Kristina nije besposličila jer to nije bio njezin način života. Život je ovdje za nju bio nova, ali joj neke stvari nisu bile nepoznate. Već je prije išla u lov, znala je divljači oderati kožu i odrezati meso za dimljenje.

Svoje je stvari stavila na mjesto ispod izbočine klisure. Mjesto je bilo okruženo i dobro sakriveno vrbama i grmljem manzanite. Od tankog granja i lišća napravila je ležajeve.

Iz jedne hrpe grnčarije, koju su Indijanci ostavili oko svojih kuća, izabirala je glineno posuđe koje je još moglo poslužiti. Naišla je na ostatke iznošenih sandala, na izlomljene kamene noževe, prolazila je davnno napuštenim sobama, pokušavaju-

ći steći predodžbu o njihovim stajnovnicima.

Što je bilo najčudnovatije, osjećala se sretnom. Ta joj je misao sinula četvrtoga dana kako je ostala sama. Bila je sama, ali je znala da će se njezin čovjek uskoro vratiti, a samoća je nije smetala. Živjela je dugo među ljudima, ali je uživala u samoći visokih planina, u tamnim šumama.

Kad je razmišljala o sebi, shvatila je da su je mnoge stvari u prijašnjem životu pripremile za taj način života — skijanje, penjanje, jahanje i plivanje; za sve te djelatnosti ona se uvijek vraćala visokim, osamljenim mjestima u brdima kadgod je to bilo moguće.

U blizini je otkrila komad zemlje, obrastao visokom travom i grmljem, koji bi se vrlo lako mogao iskrčiti. Ovdje će uzgajati povrće. U blizini je tekao potok i imat će dovoljno vode. Ona je uvijek voljela vrtlarstvo, iako je to do sada za nju predstavljalo samo zadovoljstvo; od sada će to biti važan posao.

Šesnaestog dana napustile su sve sumnje, znala je da će on doći. U mraku on je jahao ispod istih ovih zvijezda koje je ona promatrala. Osjećala je miris pustinje i svježinu noći.

Vratila se, rasedlala konja, napojila ga vodom i vezanih prednjih nogu pustila ga da pase.

Prisluškivala je ne bi li od nekud čula odjek konjskih kopita. Konačno je do njenog uha dopro oprezan i lagani hod konja u mraku. Pridigla se i s puškom u ruci čekala uzdrhtalog srca.

Zatim je čula njegov glas:

— Uspjeli smo, momče. Evo nas kod kuće.

Izronio je iz mraka i, drhteći od umora, naslonio glavu na njezina koljena.

V

Key-Lock je odjahao na konju prema Skeleton Mesi. Popeo se na najvišu točku, istočno od svog prebivališta na klisuri, sjeverno od Marsh Passa.

Ispod njega prostirali su se kanjoni i doline prema Castle Butte. Sjahao je s konja i s dalekozorom u ruci čekao.

Strpljivo je čekao svanuće. Nadoao se da će možda opaziti dim ili uzvitlanu prašinu ili odsjaj sunca na kovini.

Čekao je tako jedan sat. Sunce je izlazilo, a noćne su sjene uzmicale. Klisure planine Echo, udaljene milijama, pretvarale su se u zlato; dolina ispod njega bila je bijela i mirna pod jutarnjim suncem.

Opazio je lešinare... dolje je protutnjalo krdo divljih konja... nekoliko divljih prepelica oglasilo se blizu njega. Ali nije opazio jahače ili bilo kakav znak ljudskog života. Čak ni Indijanaca.

Dok je gledao, razmišljao je o Kristini. Možda je bio lud što ju je doveo ovamo, odnosno budala uzimajući je za ženu. Ali u jedno je bio siguran: kod prvog susreta s njom znao je da je to žena za njega.

Bila je obrazovanija od njega, poznavala je svijet o kojemu je on malo znao. Penjala se na planine Evrope, logoravala u šumama, stekla otpornost u sportovima, kretala se u otmjenim krugovima — ali ovdje je život izgledao drugačiji.

Volio ju je, a na svoj način i u svoje vrijeme zavoljet će i ona nje-ga. Samo, ljubav nije dovoljna. Raz-mišljao je što mu je činiti. Surovu okolinu, koju je on prihvaćao, ona nije morala prihvatiti, niti bi je gra-ničarski život zadovoljio, iako se tom životu dobro prilagodila. Ali nije želio da je vidi otvrdnulu od rada, sunca i vjetra.

Skrenuo je misli na Neerlanda. Znao je da će ga potražiti, i to ne sam. Prirodni ga je nagon upozora-vao da se ovaj put previše ne osla-nja na sreću. Neerland je bio opa-san čovjek, koji je znao mrziti i nije bio kukavica... svakoga časa može se pojaviti.

Odmarao se i čekao, a zatim je još jednom podigao dalekozor. Po-novno je opazio krdo divljih konja koji su nemirno jurili kroz rijetko grmlje prema izvoru vode blizu Thief Rocka.

Nakon nekog vremena vrati dale-kozor u kutiju i odjaše dolje prema kanjonu. Čeznuo je da bude s Kri-stinom, iako je bio pomalo neodlu-čan. Znao je vrlo malo o njoj, jer nije pričala o sebi, barem do sada nije.

Zamijetio je dim koji se dizao s vatre, tanak trak dima... ona je brzo učila. Dim može biti upozore-nje ili poziv, a u ovoj zemlji, u ko-joj je imao mnogo neprijatelja i ni-jednog prijatelja, dim je za njega značio samo poziv na neprimlike.

— Ništa — odgovorio je na nje-zin nijemi upit. — Mislim da su se vratili.

— Hoće li opet doći?

— Hoće... barem jedan od njih — reče, sjećajući se njihovih lica kad su prolazili pokraj njega koji je bio skriven iza visoke obale potoka.

Ispričala je o komadu zemlje koji je željela pretvoriti u vrt. Cijelo je popodne pijukom čistio travu i grmlje. Drugi je dan prekopavao zemlju i rahlao je grabljama, a za-tim je ona posadila sjemenje: ku-kuruz, grah, grašak i bundeve. Kra-jem tjedna očistili su i posijali zem-lje u veličini od pola jutra.

U to vrijeme nastala je potreba za zalihom hrane koju je ostavio u Freedomu. Oklijevao je krenuti na put. U međuvremenu se dva puta penjao na najvišu točku visoravni i promatrao okolinu.

— o —

Kad je potjera ujahala u grad, Oskar Neerland stajao je na ulici i promatrao ih kako su umorno sjaha-li sa sjedala i ušli u salun na piće.

Gostioničar Sam je smjesta doh-vatio bocu i stavio je pred njih, gle-dajući ih upitno.

— Izgubili smo ga — reče Ches-ney.

— Ipak će se vratiti — nadoda Kimmel. — Pa on treba hrane. Nije ponio sa sobom ništa osim ženskog češlja.

Neerland je ušao za njima i naslo-nio se na tezgju, ne gledajući ih, ali slušajući pažljivo. Slijedio je Key-Locka dovde, tu je čuo razgo-vor o pucnjavi i opis čovjeka koji je ubio Johnyja.

— Znaš li gdje smo ga izgubili iz vida? — okrene se McAlpin prema Samu. — Kod Mormonskog vrela.

Sam je čistio čašu i ruke mu se odjednom ukoče.

— Mormonsko vrelo?

— Aha! — nije se McAlpin mo-gao suzdržati. — Odveo nas je rav-no tamo i onda nestao.

— Brbljaš proketo previše — progundā Short.

Sam stavi ruke na tezg.

— **Mormonsko vrelo!** Pa to je ključ da se pronađu ona izgubljena kola. Hej, pa ti ćeš postati bogataš! Kad se vraćate?

— **Pa... ovaj...** — otegne McAlpin i stavi čašu na tezg. — Čini mi se...

— **Znači, pustili ste ga da pobjegne** — umiješa se Neerland.

Svi se okrenu prema njemu, suzdržljiva lica, osim Chesneya.

— **Prokleta se varate** — reče ružnim glasom. — **Ja ću ga slijediti i do pakla, ako treba.**

— **Svi vi imate posjede koji zahtijevaju rad i brigu oko njih** — reče Neerland. — **A ja... ja ne posjedujem ništa.**

— **Što hoćete time reći?** — upita Chesney.

— **Jeftinije je unajmiti nekoga tko će uhvatiti toga ubojicu. Možete raditi na svojim rančevima, a meni prepustite hvatanje. Ja ću ga naći, jer ga poznajem.**

— **Poznajete ga?**

— **Aha... njegovo je ime Mat Keelock. Prema svom imenu načinio je i svoj žig.***

— **Nije nam potrebna vaša pomoć** — javi se Hardin. — **Mi ćemo ga sami naći.**

— **Zovem se Oskar Neerland i došao sam ovamo na zapad da se tu smjestim** — reče i zaokruži rukom prema vani. — **Čini se, lijep gradić. Sklon sam skinuti tu brigu s vaših leđa. Naravno, potrebna su mi i neka ovlaštenja.**

— **Ovlaštenja?**

— **Pa, ne želim započeti lov tek tako. Želim imati ovlaštenje, pravo na hvatanje čovjeka, kao da sam šerif.**

Lica prisutnih pokazivala su iznenađenje. Hardin je htio nešto reći, ali zašuti. Ostali su također šutjeli.

— **Nemamo ovdje neprilika** — reče napokon Hardin. — **Mislim da nam šerif nije potreban.**

Neill je šutio. Više od svega želio se vratiti k svojoj ženi i ranču, te tamo ostati. Odgovarala mu je pomisao da taj posao preuzme netko drugi, ali nije vjerovao ovome strancu hladnog pogleda, nikako mu nije vjerovao. Osjećao je da i Hardin to isto misli.

— **Trebalo bi održati gradsku sjednicu** — reče Chesney — **nas je ovdje premalo za dogovor.**

Sam i Neill pogledali su ga iznenađeno. Hardin uopće nije bio iznenađen.

— **Mislim time reći** — nastavi Chesney — **da ima i drugih građana s pravom odlučivanja.**

— **Bit ću ovdje** — reče Neerland, pa ispije čašu i stavi je na tezg. — **Ulogorio sam se tamo preko kod rijeke.**

Kad je izišao, u prostoriji nastade tišina koju prvi prekine Neill.

— **Moram se vratiti kući. Moja će žena biti zabrinuta.**

— **I ja moram poći** — reče Hardin.

Chesney se uspravi.

— **Zašto ne? Zašto da ne unajmimo toga čovjeka? Možemo se vratiti našim poslovima i pustiti njega da obavi sve to... Neka ga taj čovjek uhvati, zatim ćemo stvar preuzeti mi i učiniti to službeno.**

* Key-Lock i Keelock izgovaraju se isto (Kilok) i u izgovoru znače isto: Ključ i ključanica.

— Ali mi ga ne poznajemo, Bille — reče Hardin. — Ne znamo ni tko je ni što je.

— Ah, do vraga — umiješa se Short — uvijek možemo sazvati gradsku sjednicu i izbaciti ga. Ako ga unajmimo, ne znači da ga moramo i zadržati. Uostalom, čini mi se da on i ne želi ostati. On želi taj posao samo tako dugo dok ga ne nađe.

— Odakle to znaš?

— Pa, razmislite. On je znao o kome smo govorili, čak zna ime toga čovjeka. Ja mislim da je on došao ovamo tragajući za njim.

— Pa zašto da mu onda platimo? — reče Hardin.

— Pođimo, Neille, ionako idemo istim putem.

Kad su pošli prema vratima, Chesney ih neprijazno pogleda.

— Znači, ti si protiv toga, Hardine? Ne želiš da unajmimo tog čovjeka?

Hardin stane, razmišljajući nekoliko trenutaka, pa zatim reče tihim glasom:

— Da, Bille, ja sam protiv toga. Ne dopada mi se taj čovjek i ne vjerujem mu.

Okrenuvši leđa Chesneyu, obojica izađu.

— Ne znam što je to s Billom — reče Neill kad su bili napolju. — Promijenio se.

— Bit će sve dobro s njim. Malo je umoran i razdražljiv, kao i svi mi.

Neill je znao da je Hardin ipak zabrinut. Chesney se zaista promijenio. Bio je razdražljiv i oštar na jeziku. Uvijek je bio težak, ali sa smislom za grubu i vedru šalu. Neill ga je uvijek poštovao i divio mu se,

ali se osjećao nesigurnim u njegovu društvu zbog bojazni da ne kaže ili učini nešto krivo. Bill Chesney je uvijek smatrao da ima pravo. Nije bio drzak ili pravdaš, već jednostavno nije podnosio da se netko suprotstavlja njegovim odlukama.

— o —

Iz svog logora kraj rijeke promatrao ih je Oskar Neerland kad su odlazili iz grada. Na licu mu se pojavio ružan osmijeh.

Shvativši brzo stanje, Neerland je ispravno ocijenio čovjeka za kojega je znao da se zove Chesney. Hardin je bio lakouman i možda najbistriji među njima, ali baš zbog te činjenice izabrat će uvijek srednji put. Chesney je, naprotiv, bio stvoren od materijala od kojega se rađaju fanatici. Short i McAlpin slijedit će Chesneya.

Kimmel... taj je bio najopasniji. Čvrst i odlučan. Kad bi se vodila borba do posljednjeg čovjeka, Kimmel bi bio u toj borbi zajedno s boricima. Neerland je odlučio da izbjegava bilo kakve dodire s Kimmelom, da se ne izjašnjava o svojim namjerama kojima bi se on mogao suprotstaviti.

Pošao je prema vatri. Voda za kavu lagano je ključala u loncu. Skuhao je kavu i ostao sjediti uto-
nuo u misli. Naumio je u istu stupicu uhvatiti dvije ptice. Imao je namjeru izravnati račune s Key-Lockom i u isti čas staviti grad pod svoju kontrolu. Iz tog položaja iscijedio bi sve koristi koje bi mu položaj pružao. Tako obogaćen, krenuo bi s onom plavokosom ženom na zapad i započeo sve iznova, ali dobro potkožen.

Oskar Neerland nije poznavao fi-
noće u svojim postupcima, niti je

izmišljao zamršene planove iz jednostavnog razloga što je bio jednostavan. Bio je visok, snažan i grub... potpuno lišen osjećaja za prava drugih.

Čak nije mnogo razmišljao o Kristini, iako je znao što će s njom učiniti. Da je bio u stanju oživiti mrtve, mogao je dobiti dobar savjet od izvjesnog austrijskog vojnog poslanika koji je također pogrešno prosudio Kristinu.

VI

Matt Keelock je bio čovjek s mnogo nada i malo iluzija. Imao je jasnu i određenu predodžbu o tome što želi od života. Ili barem što je najprije želio.

Želio je ranč s dobrom travom i vodom, želio je uzgajati goveda i prodavati ih i tako zarađivati novac. Htio je i uzgajati konje, ali ne za prodaju jer je vrlo volio te životinje. Znao je da nije lako postići sve to, niti je tražio lak način. Išao je svojim putem, vodeći svoje bitke, zarađujući svoj novac.

To što je sada bio prisiljen voditi borbu bila je činjenica koju je shvatio i prihvatio. Ako oni žele neprilike, imat će ih. Bio je spreman vratiti isto toliko koliko i primiti, čak malo više.

Pojava Kristine bila je neočekivana. Negdje u njegovu mozgu bila je zacrtana slika žene koju je želio imati i koja će hodati uz njega, a ne iza njega. Znao je kakvu ženu hoće, jer život koji je namjeravao voditi neće biti lak. Kad je sreo Kristinu, shvatio je da je to žena koju traži.

Matt Keelock nije imao namjere ostati u zemlji Navajosa. Više su mu odgovarali jug i zapad, šumovita područja Bijelih planina i zapadno od njih. Ali ovdje je opazio krdo divljih konja koje je lunjalo po kanjonima Colorada i zaželio je da ih uhvati.

Postojala je mogućnost da su ih pohvatali Navajosi ili Utesi, ali nije vjerovao u to. Vrlo je malo Indijanaca dolazilo u ovu udaljenu i osamljenu zemlju. S malo sreće mogao bi otići odavde s krdom dobro uzgojenih konja.

Znao je gdje ih treba tražiti. Sutra će odjahati na sjever prema rijeci i pokušati ih pronaći.

Kristina je priredila večeru koju su jeli u tišini. Nakon večere krenuo je još jednom u izvide, a zatim je obišao svog konja koji je mirno pasao između tri drveta, opasanih lasom.

Njihov je logor bio dobro sakriven. Tko je god jahao Marsh Passom — a bili su rijetki koji bi ovuda prolazili — nije imao razloga da skrene s Passa i pođe uz kanjon čiji je otvor bio širok, ali nije ništa obećavao.

Ujutro su krenuli prema sjeveru. Dva je puta u daljini opazio antilope. Jednom je ispred kopita njegova konja izletio zec i uspio ga je ubiti hicem iz pištolja.

— Čovjek može umrijeti od gladi jedući zečeve — mrmljao je on Kristini. — Ali barem ćemo danas imati mesa.

Dva je puta zamijetio tragove divljih konja i brižljivo ih je proučio. Jednom je slijedio tragove nekoliko milja, ali kad su konji protutnjali niz put, **pastio ih je da odu.**

— Krdo koje želim nalazi se više na sjeveru — reče on Kristini. — Nastavimo jahanje.

Jahali su podnožjem Boot Mese kad su konačno opazili konje. Krdo se spustilo u kanjon Moonlight Creeka i izašlo na visoravan gdje je u hodu paslo travu i lišće s grmlja.

Prošlo je nekoliko minuta dok su opazili pastuha. Stajao je nepomičan na uzvisini, uzdignute glave i načuljenih ušiju.

Matt podigne dalekozor.

— Ima boju starog zlata — reče, gledajući u pastuha. — Na stražnjem dijelu kao da je posut bijelim mrljama. To je krdo, koje sam tražio.

Zatim dalekozorom ispita ostale konje. Bilo ih je oko tridesetak, većinu su sačinjavale kobile, a mnoge od njih imale su bijele mrlje na sapima ili na stražnjem dijelu. Nije se moglo vidjeti imaju li još neke druge oznake.

Matt pruži dalekozor Kristini.

— Pogledaj pastuha. Htio bih njega i još neke iz krda. Jednom je neki Mormon došao u ove krajeve prije nekoliko godina — nastavio je Matt — i doveo konje najbolje pasmine. Zvao se Ed Linnett i njegov je otac doveo na Zapad konje najbolje pasmine iz Virginije i Kentuckija. Ovo su potomci tih konja koji su ostali pošto je Ed poginuo u borbi s medvjedom kojega je uspio ubiti.

Jahali su oprezno jarkom, bojeći se da iznenada ne nalete na krdo. Nije još imao namjere loviti zlatnog pastuha. Htio je samo ustanoviti širinu područja kojim se pastuh kreće, njegov izvor vode i pašnjake na kojima voli pasti travu. **Više od**

svoga želio je da se pastuh privikne na njega i da shvati da njegova prisutnost ne znači opasnost.

Prije zalaska sunca približili su mu se dva puta na udaljenost od pola milje i svaki su put mijenjali smjer dajući pastuhu vremena da ih opazi. S glavom visoko uzdignutom i raširenih nozdrva promatrao ih je dok su prolazili mimo njega na udaljenosti od nekoliko stotina metara.

Te su noći logorovali u jednom zaklonu na visoravni Hoskinini.

Tokom noći čuli su kako kraj njih prolaze konji, kako zastaju njuškajući miris ljudi, pa zatim odlaze dalje.

Pošto je Kristina zaspala, Matt je dugo ostao budan, gledajući u zvijezde i razmišljajući o potjeri. Sve su to bili odlučni ljudi koji neće odustati tako lako. Pitao se kakav li će biti njihov slijedeći potez.

— o —

Nitko od stanovnika Freedoma nije želio od Billa Chesneya stvoriti svoga neprijatelja. Poštovali su ga zbog njegove radne sposobnosti, poštenja i hrabrosti, ali su bili svjesni toga da je bio težak i nestrpljiv čovjek.

Kad je Chesney toga jutra ušao u salun, Sam je bio oprezan. On je već prilično dugo radio u baru i vodio salun, pa je bio u stanju odmah nanjušiti nepriliku.

— Je li Neerland dolazio? — upita Chesney.

— Ostavi ga na miru, Bille. On je pravi smutljivko.

Chesney ga oštro pogleda.

— Prouzročit će neprilike samo Key-Locku.

— Možda... a možda i nama.

Chesney se nije obazirao na to. Donio je odluku i nije želio o tome raspravljati.

— Neerland ti se ne mora sviđati. Uostalom, ne vidim da se natječe za neku popularnost.

— Znači, glasat ćeš da ga postave za šerifa?

— Pa on to hoće. Ako uhvati onoga čovjeka, nije mi stalo hoće li se nazvati šerifom ili nekako drugačije.

— Ne sviđa mi se to, Bille.

Chesney ga pogleda razdraženo.

— Nije važno sviđa li se to tebi ili ne. Hoćeš li ići sam u potjeru za Key-Lockom?

Sam stisne usne i okrene leđa Chesneyu. Čovjek mora biti popustljiv. Napokon, Johnny je bio Chesneyev prijatelj, a u ovoj zemlji prijateljstvo je bilo na cijeni.

Ušli su Taplinger i Georg Benson i sjeli za stol. Chesney krene prema njihovoj stolu, noseći čašu u ruci.

Taplinger je sagradio kuću na rubu grada i uzgajao je goveda na obližnjim bregovima. Imao je namjeru sagraditi i pilanu, ali je za sada samo govorio o tome. Georg Benson je bio ortak i suvlasnik najveće trgovine u gradu, samouvjeren čovjek koji je mnogo i rado pričao o politici.

Gostioničar je poslužio piće i vratio se iza tezge. Do vraga, razmišljao je, sad će početi razgovor o potrebi za šerifom u gradu. Sigurno će se pojaviti i Mitchell... kako to da nema Hardina? Ako su ikad bili potrebni njegova prisutnost i njegov miran i odlučan način razmišljanja, to je bilo sada.

— Naravno, potreban nam je šerif — reče Taplinger. — Previše

ima kojekakvih ljudi koji se smućaju naokolo. Sjetite se samo onoga koji je neki dan uzrokovao pucnjavu. Obična skitnica.

— Ne bih baš rekao — reče Benson i izvadi cigaru iz usta.

— Preko u trgovini kažu da je naručio prilično veliku količinu zaliha hrane, a to jedan skitnica ne naručuje.

Taplinger se nasmije.

— George, pa ti znaš kako to ide. Da je ostao minutu dulje, tražio bi na veresiju. Imali smo već takvih ljudi.

Ušao je Joe Mitchell i sjeo za njihov stol. Naručio je pivo i naslonio svoje mršave ruke na stol.

— Smatraš li, Chesneyu, da je taj čovjek sposoban za posao šerifa?

Chesney ga odmjeri pogledom.

— Pa on to sam traži.

Sam je, stojeći iza tezge, gledao kroz prozor niz ulicu. Gdje je Hardin? Ili barem Neill koji je bio u stanju da se također na miran i razuman način odupre Chesneyevoj želji o postavljanju Neerlanda za šerifa.

John Ware nije bio u gradu. I on bi se odupro tome. Nije bilo potrebe za šerifom, naročito ne takvim kakav je Neerland... nije bilo zadatka kojega sami građani ne bi mogli riješiti.

Samo povremeno Sam bi čuo poneku riječ razgovora. Mogao je misliti o čemu razgovaraju. Pa dobro, možda će mu Chesney postati neprijatelj, ali je sasvim sigurno da će on, Sam, smatrati Neerlanda neprijateljem. Sam će svakako glasati protiv njega. Najgore je bilo to što je, prema zakonima koje su sami građani izglasali, bila potrebna pri-

sutnost samo trećine stanovnika, pa da neka odredba bude prihvaćena, a to je značilo da je dovoljno samo dvanaest ljudi za imenovanje šerifa. Sa Taplingerom, Chesneyom, Mitchellom i Bensonom na čelu liste ostale će biti lako pronaći.

Za tezgom su se pojavili Short i McAlpin. Chesney ih pozove.

— Pričekaj — reče Short i okrene se k Samu. — Dodaj mi bocu.

Sam stavi bocu i dvije čaše na tezgu.

— Ne sviđa mi se, ni najmanje mi se ne sviđa.

Short slegne ramenima.

— Pa što? Ionako to nije tvoja stvar.

Uzevši bocu krene s McAlpinom do drugog stola. Sam opazi kako je Short s olovkom u ruci nacrtao znak X na stolnjaku.

— Baš ovdje — govorio je — nalazi se Mormonsko vrelo. Ako mi...

Short je nastavio govoriti šapatom i Sam nije više ništa čuo. Nije ni bilo potrebno. Znao je da je riječ o izgubljenim kolima sa zlatom.

Chesney se primakne njihovu stolu.

— Prokletstvo, Shorte — reče mrgodno. — Želim s tobom razgovarati i želim...

— Znam ja što ti želiš. Želiš postaviti Neerlanda za šerifa i pustiti ga u lov na Key-Locka. Dobro, ja glasam za.

— I ja — reče McAlpin.

Chesney se okrene na peti i vrati se k svom stolcu. Sam je slušao i čuo...

Gdje je, do đavola, Hardin?

Matt Keelock je brižljivo stvorio plan. Želio je uhvatiti zlatnog pastuha i neke od onih kobila, pa se stoga držao na udaljenosti od njih, puštajući ih da se priviknu na njegovu prisutnost, istražujući njihova pojilišta i predjele na kojima su pasli. U tjedan dana zapamtio je putove svakog krda. Prvog je dana uspio ubiti jednu antilopu, a četvrtog dana jelena.

Kristina i on nisu se odvajali. Jahala je pokraj njega i lovila s njim. Izgubila je bljedoću lica; ono joj je potamnijelo od vjetra i sunca. Postala je svjesna divljine; tišina koja je ovdje vladala postala je dio nje. Njena prošlost i evropski gradovi ostali su daleko iza nje. Gotovo nije ni pomislila na njih. Život od danas do sutra potpuno je zaokupljao njezine misli i uzbuđivao je.

Desetog dana, kad im je nestalo kave, odjahali su natrag u logor u kanjonu.

Dugo je vremena Keelock pažljivo promatrao okolinu i mjesto prije nego što su se približili logoru. Popeo se na klisure, gledao dolje u bazen sa svih strana, vrebao pred kanjonom ne bi li naišao na nekoga sakrivenog u blizini. Tek nakon nekoliko sati takvog istraživanja spustio se u kanjon, i to najprije sam.

Pošto su spremili stvari i natovarili ih na dvije mule, Matt je odjahao na izlaz kanjona. Na mjestu gdje se kanjon otvarao prema Marsh Passu sjahao je, skinuo čizme i navukao mokasine. Pošao je putem, ispitujući tragove.

Bilo ih je svega nekoliko, najviše od indijanskih i divljih konja. Htio se okrenuti i vratiti, kadli na jednom opazi otisak čizme, duboko utisnut u zemlju. Čovjek je očito bio poprilične težine. U blizini je naišao i na tragove potkovanog konja.

Jahač se ovdje zaustavio, sjahao, čekao i vjerojatno osluškivao. Zatim je nastavio put prema Marsh Passu.

Keelock je osjećao da su ti tragovi pripadali Neerlandu. Težina utisnutih tragova odgovarala je njegovoj težini i snazi. Vratio se do svog konja preko stijena i kamena, pazeći da ne ostavi tragova.

— Tamo gore — mahne rukom Kristini koja ga je čekala stojeći — vidio sam tragove čovjeka i konja. Mislim da pripadaju Neerlandu.

— Hoće li nas naći?

Keelock slegne ramenima.

— Možda će naći logor, jer ima previše znakova. Ali ne može pronaći naš put čiji sam donji dio tako prikrrio da izgleda kao da ga godinama nitko nije upotrebljavao.

— o —

Oprezno su jahali prema sjeveru sve dok se nisu našli na području zlatnog pastuha. Te su noći logorovali na Moonlight Creeku, u blizini strmih litica i vrletnih klisura koje su se u nepreglednom nizu pružale sve do San Juana na sjever. Na zapadu su tamne sjene prekrile zemlju i oni su zapalili vatru.

Uhvativši Kristinu za ruku, Matt pokaže prema zapadu gdje su na udaljenosti od nekih dvanaest milja goleme stijene zatvarale obzorje.

— To je Ničija Visoravan — reče on. — Najviši vrh uzdiže se nekih

tisuću stopa iznad zemljišta. Visoravan je devet milja duga i milju i pol široka na vrhu. Zovu je Ničija Visoravan jer se predmnijeva da ne postoji put prema vrhu. Ali ja mislim da postoji. Ako se slučajno razdvojimo, poći ćeš prema zapadnoj strani i zaustaviti se na mjestu gdje se klisura uvija prema istoku. Tamo ću te čekati.

Slijedećeg jutra opazili su pastuha, iznenada i prilično blizu.

Jahali su na zapad, prelazeći Organ Rock, kadli je pastuh banuo iz jednog širokog korita i popeo se na obalu. Zaustavio se uzdignute glave, raširenih nozdruva, udaljen samo pedesetak metara. Da su se nalazili na nekoj ravnici ili barem na malo prikladnijem zemljištu, Matt bi ga pokušao uhvatiti. Ovako je postojala opasnost da njegov konj slomi nogu ili da ne uspije uhvatiti pastuha. Cijeli bi pothvat mogao propasti.

Pastuh je stajao neko vrijeme, zatim je zabacio glavu, otpuhnio nozdruvama i pojurio krivudavom stazom kroz stijenje. Kobile su krenule odmah za njim i slijedile ga u divljem galopu. U krdu je još bilo nekoliko pastuha, ali oni su trčali na pristojnoj udaljenosti od zlatnog pastuha.

Matt i Kristina pošli su za njima brzim kasom.

— Kris — reče Matt nakon nekog vremena — postoji priča o nekim izgubljenim kolima punim zlata. To zlato neka uzme tko hoće. Sve što ja želim jest taj pastuh i jedan par kobila.

Oštrim trzajem naglo zaustavi konja i ispriječi se na putu kojim su jahali. Ispred njih, djelomično

uništeni krdom divljih konja, nalazili su se svježi tragovi triju potkovanih konja.

— Od prošle su noći — reče Matt. — Kris, moramo se sakriti.

Okrenuli su konje i mule te se vratili jarkom, a zatim su skrenuli prema zapadu uzduž podnožja Hoskinini Mesa i ušli u kanjon Copper. Kasno popodne utaborili su se u kanjonu Cattle ispod strmih litica Piute Mese.

Na maloj vatri, sakrivenoj između stijena i grmlja, Kristina je pekla komade divljači, dok je Matt trljao konje i istraživao predjel oko njih.

— Matte, pričaj mi o izgubljenom zlatu — reče Kristina za vrijeme večere.

Ali umjesto priče Matt napravi ozbiljno lice.

— Kris, mislim da je jedan od te trojice onaj čije sam tragove vidio u Marsh Passu. Moramo se negdje skloniti i pričekati dok prođu.

— Nemamo dovoljno hrane.

— Znam. Možeš li izdržati?

Ona se nasmiješi.

— Naravno, Matte, koliko dugo želiš.

Završivši večeru, pogasili su vatru i povukli se dublje među stijene prekrivene gustim grmljem. U jednoj udubini privezali su konje i mule o drvo.

Kad su se smjestili, Matt je započeo priču o izgubljenom zlatu.

— Sedamnaestorica muškaraca zaputila se iz Kalifornije s dvojica kola u koja je bilo upregnuto po šest mula. Sva sedamnaestorica jahali su konje. Svi su bili odrasli i dobro naoružani. U kolima se, osim zaliha hrane, nalazila velika količi-

na zlata. Koliko? Pa, nitko ne zna točno koliko ga je bilo. Zlato je bilo u šipkama, a u nekoliko vreća nalazili su se grumeni zlata i zlatni španjolski i francuski novac. Blizu Colorada izgubili su jednoga čovjeka. Ubili su ga Indijanci iz plemena Mojaves. Kod mjesta koje se sada zove Beale Springs umro je drugi. Imao je zlu sreću i za vrijeme čarke s Indijancima pogodila ga je strijela, ali nitko nije očekivao da će zbog toga umrijeti, jer rana nije bila opasna. Približavali su se San Franciscu sa sjeveroistočne strane i upravo kad su podizali logor za noćenje, napali su ih Apaši. Bitka je trajala tri dana. Bijeli su izgubili jednoga čovjeka i imali su dvojicu ranjenih, ali ne teško. Te je noći, na njihovo iznenađenje, umro jedan od ranjenika. Postali su zabrinuti. Čekalo ih je opasno putovanje i bio im je potreban svaki čovjek. S usporanim kretanjem kola po lošem zemljištu i sa samo trinaesticom ljudi bili su u nezgodnom položaju. Drugi je ranjenik bio sposoban za jahanje, iako mu je ruka bila u zavoju i bio preplašen. Dvojica su ranjenih umrla... i imao je pravo da se plaši. Tri su dana putovali bez nezgoda, a onda je tokom noći umro posljednji ranjenik. Jedan iz grupe, neki Francuz imenom Valadon, pisao je dnevnik i kad se spremao da pokopa mrtvo tijelo opazio je malu kapljicu krvi na jednom uhu. Dodirnuo je rukom uho i otkrio kako iz njega viri komad žice tanak poput igle. Netko je ubio ranjenika, gurnuvši mu dugu i tanku čeličnu iglu u mozak. Ubojstvo je na taj način moglo proći neopaženo. Valadon je odmah posumnjao da su i ostali ranjenici ubijeni na sličan način.

A to je uradio netko iz grupe.

— Kad se to dogodilo, Matte?

— Prije možda petnaest ili šesnaest godina. U svakom slučaju, Valadon se prestrašio i zapisao o tome u dnevnik. Razlog ubojstava nije bilo teško pronaći: zlato. Ujutro im je Valadon rekao o svojim sumnjama i o tome da je netko u grupi ubojica. Nastavili su put, ali nitko nikome više nije vjerovao. Neprilike su počele pješčanom olujom u kojoj su izgubili put. Jedna je mula slomila nogu na kamenju i morali su je ubiti. Probijali su se nekako prema Istoku i tako naišli na Mormonsko vrelo koje se u ono doba nije tako zvalo. Vjerojatno je to mjesto imalo neko indijansko ime, no bilo je poznato po izdašnoj vodi. Tu su se utaborili i te je noći nestao jedan čovjek. Otišao je po drva za vatru i tek su poslije ustanovili da se nije vratio. Nitko ga više nije vidio.

Keelock je zastao na trenutak, osluškujući šumove u noći. Zatim je nastavio:

— Jedanaest ljudi izgubljeno u divljini stijenja i kanjona. Nekoliko su puta pokušavali izaći, ali su uvijek nailazili na slijepi završetak kanjona i morali su se vraćati. s teretnim kolima to je bio prokleti posao. Zatim su izgubili još jednu mulu. Zavladala je napetost među ljudima i nekoliko je puta došlo gotovo do tučnjave. S njima je bio neki mladac od četrnaest godina koji je uz njihovu pomoć htio stići na Istok. On je pronašao put; visoki, uski prolaz koji se otvarao prema pustinji. Uspjeli su prijeći preko nje i zatim skrenuli na jug uzduž planina, slijedeći jedva vidljivi indijanski put. Ne zna se dokle su stigli kadli su iznenada bili napad-

nuti od Kojoterosa. Jedan je čovjek odmah pao pogođen, ostali su se razbježali među stijenje i uzvratili napad. Indijanci su im rastjerali cijelu stoku i kad je bitka završila od grupe su ostala samo četvorica i onaj mladac. Jedan od preživjelih bio je Valadon, a to je bila sretna okolnost, jer je zapisao putovanje i događaje u dnevnik. Zamalo da se nisu između sebe potukli, jer je Trim Newhall, jedan iz grupe, htio ubiti toga mladića, koga su zvali Muley.

— Zašto?

— Kad je počela borba s Indijancima, taj se mladić sakrio ... nije htio pomagati.

— Ali on je bio dječak, Matte.

— U ovoj zemlji dječaci njegovih godina vrše muške poslove i ako putuju s odraslima onda s njima sudjeluju u borbama i u svim ostalim neprilikama. Valadon i Camp Foster prisilili su Newhalla da se okani dječaka, jer im je trebala njegova pomoć. Bez tegleće stoke morali su ostaviti teretna kola. Natovarili su zlato na konje i krenuli natrag u krševite bregove. Tamo su sakrili zlato, vratili se do kola po zalihe hrane i pošli na jug. Trim Newhall, Camp Foster, Ben Hollebeck i onaj dječak Muley zajedno sa Valadonom bili su jedini preživjeli. Zadržali su dovoljno zlata da mogu neko vrijeme živjeti i poslije sakupiti ljuđe i vratiti se po ostatak. Bilo je toliko zlata da su preživjeli mogli postati doživotno bogati. Jedino je Muley bio slabe sreće. Prije nego što su ostali sakrili zlato vezali su Muleya i ostavili ga po strani; nakon obavljenog posla vratili su se po njega. Uostalom, mali nije ni imao udjela u tome. Jedan među

njima ubio je još najmanje dvojicu ili trojicu. Je li taj među ubijenima ili je još živ? Odjahali su zajedno i povremeno mijenjali konje. Bilo je to naporno jahanje, ali su uspjeli doći u Santa Fé. Tamo su se razišli, jer nisu vjerovali jedan drugome. Slijedećeg jutra ipak su Valadon i Foster pošli potražiti Trima Newhalla. Našli su ga mrtvoga... s nožem među rebrima. Namjeravali su odmah krenuti po zlato, ali je Valadonu sve dozlogrdilo. Jednostavno je pokupio svoje stvari i prije zalaska sunca odjahao u St. Louis. Nikada se više nije vratio, niti je čuo o drugima.

— Je li se itko vratio po ono zlato?

— Možda, ali nijedan lovac na blago ne vjeruje da je nađeno. U ovom slučaju imaju dobar razlog da vjeruju u to. Zaista, da nije bilo Valadonovog dnevnika, nitko ne bi saznao za izgubljeno zlato. Međutim, koliko se moglo ustanoviti, svi preživjeli su ubijeni.

— Svi?

Matt izvadi lulu iz džepa i napuni je duhanom.

— Svi... osim Muleya.

— Je li se ikada otkrilo tko je to učinio?

— Nije.

— Matte, zašto ne potražimo to zlato. Ti poznaješ ovu zemlju, možda bismo ga mogli naći.

— Znaš, onaj pastuh vrijedi meni više od toga zlata. I ne zaboravi da ih je mnogo poginulo tražeći to zlato.

— Je li zakopano tu negdje u blizini?

Matt je oslušnuo prije nego što je odgovorio. Kristina je opazila kako neprestano promatra konje. Po nji-

hovu vladanju otkrit će da li se netko približava.

— Gay Cooley tražio je to zlato i nikad ga nije našao, a on zna o tome mnogo više nego bilo tko drugi. Kad je Valadon umro, dnevnik je dospio u ruke njegovog nećaka i ovaj je krenuo u potragu. Gay ga je pratio.

— I nisu ga našli?

— Našli su samo skupinu Indijanaca, namazanih ratnim bojama, koji su ranili Valadonovog nećaka, okrnuli Gaya nekoliko puta i rastjerali im konje. Trebalo im je dva mjeseca dok su se uspjeli domoći pristojnog obroka. Nećaku je sve to dozlogrdilo. Vratio se na Istok, a dnevnik je ostavio Gayu. Osim njega, ja sam jedini čovjek zapadno od Mississippija koji je taj dnevnik vidio.

Ustao je i prošuljao se kroz grmlje, osluškujući. Kristina nikada nije shvatila kako on uspijeva kretati se bez šuma.

Neko je vrijeme tako stajao, slušajući i razmatrajući njihov položaj.

Potjera iz Freedoma neće odustati. Vidio je njihova odlučna lica i morat će voditi računa o njima kao i o Neerlandu. Postojala je mogućnost da se obadvije strane udruže, pa iako je ova zemlja velika, nije dovoljno velika ako su oni odlučili da ga pronađu.

Namjerno ih je odveo do Mormonskog vrela, nadajući se da će ih gramzljivost za zlatom natjerati da ga ostave na miru, ali lukavstvo očito nije upalilo.

Mora uhvatiti toga pastuha i nekoliko kobila, ali mu za to treba vremena, možda tridesetak dana, a **možda i više**. Potrebno mu je izve-

sti nešto kako bi oni povjerovali da je napustio zemlju.

VIII

Sve do sada namjerno nije razmišljao o trgovačkoj postaji u Tuba Cityju. Taj je gradić bio mnogo bliže, čak mnogo bliže od malog naselja Freedom. Dovoljno je da krene prema Tuba Cityju, pa da se proširi vijest o njegovoj prisutnosti. A kad se pojavi u gradu, vijest će stići do najudaljenijeg kuta sjeveroistočne Arizone. To je baš i želio postići.

— Spremimo se — rekao je Kristini. — Odlazimo iz ovog kraja, idemo u Prescott.

Na njezin upitni pogled on objasnio:

— U najmanju ruku nastojat ćemo da to tako izgleda. Poći ćemo prema Prescottu i ostaviti tragove, sve dok ne pronađemo mjesto gdje ćemo skrenuti kroz pješčane bregove.

— Želiš ih navesti na pomisao da smo otišli?

— Jedino možemo izgubiti na vremenu.

— A ako se oni nalaze u Tuba Cityju?

— Ako su oni tamo, onda i predstava neka bude tamo.

—o—

U ljudskim odnosima postoji doba nemira i svjesnosti; postoje tanke niti razmišljanja koje prelaze sve daljine i čvrsto se isprepliću. Daleko na svom ranču, ležeći u krevetu, Bill Chesney se iznenada probudio i ostao tako ležeći s rukama iza glave, zureći u mrak.

Neerland se nalazio u planinama, ali proklet bio ako će prepustiti nje-

mu da svrši taj posao. Kimmel je bio protiv toga i on će utjecati na Neilla.

Neill ga je razdraživao svojim povremenim neumjesnim primjedbama i na kraju je pokazivao priličnu nevoljkost da se prikloni. Do vraga s njim... Pa ipak, Neill je bio razborit i dobar čovjek.

Chesneyeve misli skrenule su prema sjeveru. Tuba City... sutra će odjašiti na sjever u Tuba City, i ako se itko živ nalazi u zemlji Navajosa, to će tamo saznati. Prije ili poslije Key-Lock će se morati pojaviti, da se opskrbi zalihamama, a Tuba City je najbliži grad. Trebalo bi da smjesta ode tamo i čeka.

Iako je bila još noć, ustao je iz kreveta i obukao se. Podstakao je vatru i zapalio svijeću. Zatim je sa zida skinuo vinčesterku, rastavio je i počeo je pažljivo uljiti.

—o—

U isto to vrijeme, daleko na sjeveru, u kamenom zaklonu gorjela je logorska vatra pokraj koje je sjedio Oskar Neerland, zadubljen u misli. Pogledao je na trenutak preko vatre prema Mitchu koji je spavao. Drugi je kraj njega sjedio budan.

— Sutra ujutro vraćamo se u Tuba City — reče Neerland.

— Dobro — reče jahač, mladić mršava lica i svijetlih, plavih očiju. — Kad uhvatimo oboje, kome će pripasti žena?

Neerland uperi u njega hladan pogled.

— Meni — reče polagano. — Kad svršim s njom, možeš je imati, ako hoćeš. Ali jedno je važno: od nas ne smije otići živa.

Mladić slegne ramenima.

— Svejedno mi je — reče.

Udalji se od vatre, stojeći nepomično, zureći u noć. Nije razmišljao o Neerlandu. Taj je čovjek imao svoje razloge koji njega nisu zanimali. On je imao svoje zamisli i svoje planove.

Neerland se pojavi u mraku.

— Odoh na spavanje. Obidi ko-
nje, Muley.

— o —

Tuba City je bio trgovačka postaja: zgrade od nepečene opeke i nekoliko koliba koje su postavili litalice Navajosi. Mjesto je dobilo ime po poglavici Hopi Indijanaca koji je bio vodič Mormonu Jacobu Hamlinu, kad je istraživao ovaj kraj.

Matt Keelock i Kristina prilazili su postaji sa sjeverne strane preko pješćanih humaka, zatim su skrenuli na zapad i pažljivo proučavali stanje na postaji. Osim jednoga starog indijanskog konja, privezanog za ogradu, nigdje nije bilo žive duše. Bilo je rano ujutro i iz dimnjaka postaje dizao se dim.

U kući je bilo svježije i hladovito. Nepečena opeka zadržavala je svježinu, a odbijala sunčevu toplotu. Visok i mršav čovjek sjedio je za tezgom i pleo opasač od sirove kože. Na stolici pokraj hladne peći sjedio je mišićav čovjek s nogama na tezgji. Imao je grubo, suncem opaljeno lice sa dubokom brazgotinom na svakoj strani jagodica. Srednjim je prstom nabijao lulu s duhanom, gledajući kroz prozor.

Gay Cooley promatrao je dva jahača koji su se približavali sa zapada. Jedan od jahača bila je žena, jašući na sedlu sa strane. Žena u ovim krajevima bila je prilična rijetkost.

Nakon nekoliko trenutaka Gay Cooley zapali šibicu. Otpuhnuvši dim, reče:

— Imaš posjetioce, Skine. Dolazi jedna žena.

Zapanjen, mršavi čovjek odmakne se od tezge i pride prozoru.

— Zaista, prava i živa žena.

Jahači su se približavali ogradi. Muškarac sjaše, govoreći nešto ženi koja je ostala u sedlu.

Matt Keelock pušćanom cijevi gurne vrata i uđe. Kretnja mu je dopuštala da je cijev okrenuo prema unutra, držeći pušku na boku, ali tako da to ipak nije izgledalo neuljudno.

Gayove su oči bljesnule, zamjećujući ipak tu prikrivenu kretnju. On zausti da nešto kaže, ali se predomisli. Matt Keelock pogledao ga je kao stranca.

— Ima li mjesta za gospodu? Moja je žena prevalila priličan put.

— Ima — reče Skin i pokaže rukom prema vratima iza tezge. — Tamo živi gazda. Samo uđite.

Matt preko ramena pozove Kristinu i pođe do tezge. Pomoći Kristini da sjaše značilo bi okrenuti leđa ovim ljudima, a to nije želio učiniti. Gay Cooley ga nije mnogo zabrinjavao, iako ga nije vidio nekoliko godina.

— Potrebne su nam zalihe — reče Matt i pažljivo stavi na tezgu popis stvari. — Najbliže mjesto je Prescott, zar ne?

— Da.

Skin pogleda prema vratima i ras-kolači oči kad je Kristina ušla. Njezina je ljepota promijenila sivilo prostorije.

— Idete li u Kaliforniju? — upita Skin.

— Ne... nekamo prema Prescottu. Možda u Skull Valley.

Kristina je ušla kroz vrata iza teže, a Skin je počeo skupljati naručenu robu. Matt Keelock je pošao prema peći.

— Kakvi su putovi zapadno odavde? — obrati se on Cooleyu.

— Prilično dobri... prošao sam dva do tri puta — reče, a zatim nadoda u pola glasa: — Ti si ustrijelio onoga čovjeka u Freedomu?

— Da.

— Opis odgovara, ali pucnjava ne.

— Taj je čovjek bio napola okrenut prema baru, a s lijeve strane prema vratima. Povukao je revolver s boka i pucao ispod lijeve ruke. Samoobrana je bila poštena.

— Nikada nisam sumnjao u to.

Skin je bio zaposlen stavljanjem paketa na hrpu i vaganjem.

— Unajmili su šerifa... snažnog čovjeka hladnog lica.

— Neerlanda?

Cooley naglo podigne glavu.

— Poznaješ ga?

— Zavadili smo se — reče Matt i mahne rukom prema stražnjim vratima. — Zbog nje.

Nastala je trenutačna tišina. Skin je radio sporo, nenaviknut na taj posao. Vlasnik postaje zamolio ga je da ga zamijeni dok on obavi neki posao u Prescottu. Ali Mattu se nije žurilo jer je našao Cooleya.

— Poznaješ li onu trojicu što se motaju tamo u brdima? — upita Matt.

Gay Cooley je oklijevao, zatim odgovori:

— Ne... mislim da ne. Jedan od njih mogao bi biti Neerland, kako si ti rekao.

— Odveo sam potjeru do Mormonskog vrela.

— Čuo sam o tome — reče Cooley i spusti noge na pod. — Neće imati koristi od toga. Godinama znam gdje je to zlato, ali mi to nije pomoglo — doda i upre pogled u Matta. — Možda i ti tražiš to zlato?

— Ja? Do vraga, ne! Jedino zlato koje ja tražim ima četiri noge... pastuh.

— Vidio sam ga nekoliko puta — reče Cooley. — Čovječe, to je pravi konj.

— Ako te bilo tko pita, odlazim u Prescott i Skull-Valley.

— To je dobar kraj.

Gay Cooley nije bio čovjek koji postavlja pitanja, ali je bio posve siguran da Keelock nema namjere otići u Prescott. Keelock je toliko želio onoga pastuha koliko je Cooley želio ono zlato.

Kristina se vratila u sobu i Cooley se nije mogao suzdržati da ne zuri u nju. Kakva žena!

Matt Keelock pokupi vreću sa zalihami i odnese je napolje, promatrajući ispod oka cestu. Natovario je vreću na konja, dok su ga Skin i Cooley promatrali naslonjeni na vrata.

Pošto je pomogao Kristini da se popne u sedlo, okrene se Cooleyu.

— Ako prolazite kroz Skull Valley posjetite me, momci. Bit ćete dobrodošli.

— Netko dolazi — primijeti Cooley. — Dva jahača.

Kristina uzbuđeno uzvikne:

— Matte!

— Sve je dobro — odvrati on.

Jahači su bili udaljeni nekoliko stotina metara, dolazeći sa zapada, ali je to moglo značiti i s juga, iz Freedom. Jahači su polako i tiho

se bezbrižno. Matt je neprimjetno promijenio svoj položaj, tek toliko da je Kristina ostala izvan dohvata metaka.

Jahači su se približavali laganim kasom. Keelock je tobože popravljao kolan svome konju, zadržavši životinju između sebe i došljaka.

Dojahali su bliže i bacili oštar pogled prema njemu. Poznavao je obojicu... pripadali su potjeri iz Freedom.

Short privede konja do ograde i sjaše. Pogleda prema vratima i opazi Gaya Cooleya koji je koraknuo u stranu. Nešto u njegovoj kretnji prisili ga da se naglo okrene. U tom trenutku njegov ga je predosjećaj upozorio — to je taj čovjek.

Stajao je nespretno, nogu malo razmaknutih, gledajući preko ramena. Stav je bio nespretn za izvlačenje revolvera. Nije mogao vidjeti McAlpina koji se nalazio iza njega na lijevoj strani.

Keelock je, zahvaljujući svom položaju, imao obojicu na meti. McAlpin, nesvjestan onoga što se zbiva, zastane da pritegne kolan svome konju. Shorta je oblijevao znoj od bijesa.

— Volim ljude koji se proklete suviše brinu o svom konju — zareži Short.

— Što ti je? — izražavao je McAlpinov glas čuđenje.

— Ja mislim...

Tek tada opazi Matta Keelocka i ukoči se.

— Otkopčajte opasače, momci! — naredi Keelock. — Ovo je mirno i tiho mjesto i ne bih ga želio zaprljati krvlju. Odbacite opasače zajedno s oružjem.

— Stani, slušaj! — započne McAlpin. — Ja...

— Zaveži! — obrecne se Short — i bacaj opasač!

Oružje padne na zemlju i Keelock mahne rukom prema Skinu.

— Hej, trgovče, pokreni se i sakrij to oružje daleko od njih.

Kad je Skin odnio opasač s revolverima, pojavi se Keelock iza svog konja.

— Ulazite, momci, i sjedajte. Hoću da vam nešto ispričam.

Kratko i odmjereno ispričao im je o revolverskom dvoboju koji mu je nametnuo Johny Webb; kad je završio, dodao je:

— Ne krivim vas što ste bili prvi put u potjeri za mnom, jer niste znali. Ali sada znate.

— Što hoćeš time reći? — upita Short ratoborno.

— Samo to: ako vas još jednom uhvatim na mom tragu, smatrat ću to neprijateljstvom.

— Mi ne tražimo tebe — usprotivio se McAlpin. — Tražimo mjesto gdje je zakopano zlato.

— To je vaša stvar. Samo imajte na umu jedno: ako vas uhvatim da tragate za mnom, nitko vas više neće naći žive u cijeloj Arizoni.

Namjerno im okrene leđa, izađe iz sobe i zajaše konja. Nitko se od prisutnih nije pomaknuo.

Ali Short nije mogao otrpjeti.

— Nije me briga što kažeš. Ako te Bill Chesney ne uhvati, učinit će to Neerland.

Keelock nije odgovorio. Potjerao je konja, a Kristina krene za njim.

— Preplašili su se — reče ona kad su nestali iza brežuljka.

— Ne, Kris, nisu se preplašili. Samo, ja sam ih držao u rukama i samo bi se budala izložila u takvom

položaju. Pod drugim okolnostima i s namjerom da me zaista žele uhvatiti oni ne bi oklijevali.

— Imaš dobre živce.

— Čovjek čini ono što mora.

Jahali su polagano prema zapadu. Povremeno se Keelock osvrtao, ali iza njih nije bilo nikakvog znaka da ih netko slijedi.

— Poznaješ li onoga čovjeka s kojim si razgovarao?

— Gaya Cooleya? Da, od nekog vremena. Ako itko nađe zlato, to će biti on.

— Jesi li siguran? Može to biti bilo tko, može ga netko otkriti posve slučajno.

Njezino se raspoloženje iznenada promijenilo. Baci zabrinuti pogled unatrag.

— Matte, jesu li nam oni vjerovali? Hoće li vjerovati da smo napustili ovaj kraj?

— Nadajmo se. U međuvremenu mi se vraćamo našem pastuhu.

Krenuli su prema drevnom indijanskom putu koji je vodio na sjever prema Crossing of the Fathers, a tim putem već odavno nitko nije prolazio.

IX

S ruba War God Springa Matt je kroz dalekozor promatrao nepregledan kraj prema jugu. Otkako su prije deset dana napustili trgovačku postaju u Tuba Cityju, nisu zamijetili nikakvih znakova potjere, niti su vidjeli tragove pastuha.

Očito je nešto preplašilo divlje konje i skrenulo ih s njihova uobičajenog prebivališta. Ali kamo su mogli otići? Matt je znao da su običavali dolaziti ovamo na War God

Spring. Ovdje je bila dobra trava, mnogo vode i hladovita sjena topola i visokih smreka.

Cijelo ga je jutro progonio osjećaj da ih netko promatra, osjećaj da se događa nešto čega nije bio svjestan, ali nigdje nije opazio ni dima ni prašine, ničega što bi mu davalo razlog za zabrinutost.

Konačno odlučio vratiti se u logor. Iza njega, na udaljenosti od mnogo milja, pojavili su se mali oblaci dima, nestali su, opet se pojavili, zadržavajući pravac prema sjeveroistoku.

Sjedeći kod vatre, Kristina ga pogleda.

— Matte, razmišljala sam. Vratimo se do Organ Rocka gdje smo ih posljednji put vidjeli.

— Zašto tamo?

— Taj se pastuh nekamo kreće, Matte. Ja mislim da je on vodio svoje krdo na neko određeno mjesto, ali kad je opazio nas, promijenio je pravac. Ako se vratimo, možda nađemo na neke tragove.

To što je Kristina govorila bilo je točno. Životinje imaju svoje stanovište o nekim stvarima i kad one nauče da stignu na neko mjesto, koje su sebi odredile, obično to i izvedu.

Neprilika je bila u tome što Matt nije znao izravan put. Nije želio vraćati se prema jugu jer bi se na taj način odviše približio progoniteljima, dok je na sjeveru glavna zapreka bila rijeka San Juan i duboki, krivudavi kanjon. War God Spring imao je dosta vode i bio je savršeno sklonište. Došao je ovamo u nadi da će ovdje naći pastuha, ali naišao je samo na stare tragove. Za to su mjesto znali samo Navajosi ... i možda Gay Cooley ... ali svaki sat povećavao je njihovu opasnost.

Kava je odlično prijala. Držeći šalicu u ruci, Matt pogleda preko vatre u Kristinu.

— Je li ti već dozlogrdilo sve to? Mislim, djevojka poput tebe ... navikla na mnogo više.

Ona se nasmiješi.

— Matte, iza mene nije ostalo ništa što bi bilo značajno. Oh, priznat ću da ponekad pomislim što rade moji prijatelji, ali nemam nikakve želje da se opet vratim onamo. Otac mi je govorio da sličim na Vikinge, jer u meni ima divljine.

Ona zaokruži pogledom po okolini.

— Moraš mi vjerovati, sretnija sam nego što sam ikada bila.

Slijedećeg jutra prije svanuća, napustili su izvor, idući jedva vidljivom indijanskom stazom preko visoravni Rainbow. Poprečnim putem spustili su se do Piute Creeka.

Matt je bio zabrinut.

— Ne poznajem ovaj dio zemlje, Kris. Može nam se dogoditi da skrenemo na jug prije nego što uspijemo sići s ove visoravni.

Na dnu jednog poluisušenog jarka ostalo je nešto vode od minulih kiša. Napojili su konje jer je put bio naporan, a možda ih je čekao još naporniji.

Napustivši vodu, jahali su kratko vrijeme, zatim se Matt vratio i granjem izbrisao tragove njihovih konja, sipajući pijesak na pometenu prašinu.

Jednom prastarom stazom, koja je na mjestima bila gotovo nevidljiva, stigli su do ruba klisure. Ispod njih prostirao se klanac prema kojem se usmjerilo krdo divljih konja. Preko puta kanjona Nakia, prema sjeveru, uzdizala se golema masa Ničije Visoravni.

Matt je dalekozorom istraživao kraj ispod njih. Dolje negdje svako postoji neko mjesto gdje bi se mogli odmoriti. Danas su prošli najmanje trideset milja i životinje su bile umorne. Činilo se da se s one strane kanjona nalazi neko skrovište među drvećem koje je pružalo priličnu sigurnost. Osim toga, tamo će biti blizu puta po kojem se kreće krdo divljih konja.

Zvijezde su se već pojavile na nebu kad su stigli do skloništa. Kristina je ostala s konjima, a Matt je pošao u izviđanje, ali se brzo vratio. U jednom kutu između stijena zapalio je vatru, i dok je Kristina pripremala večeru, on je očistio i nauljio vinčesterku i revolver.

Za vrijeme večere Kristina upita:

— Misliš li da će nas naći, Matte?

— Hoće.

— Što ćemo uraditi?

— Uradit ćemo ono što možemo.

Nešto prije svanuća Matt se iznenada probudio i pogledao u svoje konje. Stajali su mirno, podignutih glava, te slušali.

Isprva nije čuo ništa, zatim je do njega dopro udaljeni šum. Zvuk je postajao sve glasniji, a onda se začuo topot mnogih konja koji su prolazili kroz mrak.

Kad je svanulo i dok je Kristina pripremala doručak, otišao je do kanjona i naišao na tragove — tridesetak nepotkovanih konja i između njih tragovi pastuha. Otišli su prema sjeveru uzduž kanjona Nakia.

Pojeli su brzo, osedlali konje i pošli za tragovima divljeg krda.

— o —

Bill Chesney je bio razdražen. Sjeverao je očima, gledajući u Neilla.

— Ponekad mislim da ti je svejedno hoćemo li uhvatiti toga Key-Locka ili ne.

Zbog napornog jahanja u prošlih nekoliko tjedana strpljivost Neilla došla je do granice. Previše je dugo vodio računa o tome što će Bill Chesney misliti.

— Ja ne jašem s vama zato da ubijem čovjeka. Ako je ustrijelio Johnyja u leđa, zaslužuje vješanje, ali treba mu dati priliku da kaže kako se to dogodilo. On tvrdi da je pucanje bilo časno izvedeno.

— On tvrdi? — zvučao je ton Chesneyeva glasa ružno. — A što si ti očekivao od njega? Priznanje?

— Ako je htio ubiti, imao je priliku. Mogao nas je jednoga po jednoga ubiti. A kad već razgovaramo o tome, ti znaš isto tako dobro kao i ja da je Johny bio svadljivac. Pravio se važan onim svojim revolverima.

— Ti ćeš meni govoriti o Johnyju? Ti?

— Smiri se, Bille — reče Kimmel odlučnim glasom. — Nemaš razloga da napadaš Neilla.

Chesney se okrene prema Kimmelu.

— Znači, i ti?

Ali to je bilo sve što je rekao. Kimmel je bio suviše opasan čovjek da se upusti s njime u borbu. Chesneyevu ljutnju ohladio je vjetar zdravog razuma. Kimmel je sjedio naslonjen na lakat, ne progovorivši više ni riječi.

Vatra je pucketala u noći i Neill doda nekoliko grana. Zatim reče:

— Pošao sam s vama jer sam imao namjeru vidjeti poštenu igru. Ne znamo pod kakvim se okolnostima dogodila pucnjava, niti poznaje-

mo toga čovjeka. Može biti da je Johny pravio od sebe većega junaka nego što je bio.

— Do vraga, nitko nije bio brži od njega — reče Chesney, ali s manje žestine.

— Nitko? Čak ni Jim Courtright? Ili Wild Bill?

— Taj Key-Lock nije nikakav Wild Bill.

— Nemoj baš biti tako siguran, Bille. Ako išta drugo, taj je čovjek pravi vuk.

U tišini koja je nastala nakon te primjedbe čulo se šuškanje lišća na vjetru.

— Razmotri to s druge strane, Bille — reče Neill tiho. — Podigli smo novi grad. Nije bogzna kakvo mjesto za sada, ali će jednom možda biti. Ti i ja podići ćemo tamo naše obitelji i ne želimo to započeti linčovanjem nekoga nevinog čovjeka.

Chesney nije odgovorio, ali su mu stisnute vilice pokazivale da nije raspoložen za razumne razgovore.

Neill je bio zadovoljan sa samim sobom. Rekao je, konačno, ono što je mislio i osjećao se bolje. Polovica nevolja u svijetu proizlazi odatle što ljudi koji dobro misle drže zatvorena usta umjesto da govore o onome u što vjeruju.

Nitko ne zna što se dogodilo u onom salunu osim Johnyja i čovjeka za kojim sada tragaju. Johny je svakako bio svadljivac i možda se jednostavno namjerio na jačega od sebe.

Neki bi ljudi, naravno, pokleknu- li. Neill je dosta dugo šutio u ovih nekoliko godina. Bio je stranac i nije poznavao ljude ni zemlju. Ponekad je dobro čekati dok ne vidiš o čemu je riječ. Ali Kimmel ga je

podržao protiv Chesneya i to mu je bilo drago. Kimmel je imao hrabrosti i svi su to znali.

Čuo je Kimmela kako govori kraj vatre.

— Okani se njega, Bille. On je dobar momak. Budeš li dirao u njega, morat ćeš ga ubiti ili ćeš biti ubijen.

— Od njega?

Ton kojim je Chesney to izrekao nagnao je crvenilo bijesa i stida u Neillovo lice.

— Ti si prokleta budala, Bille — nastavio je Kimmel. — On je bio novajlija u ovoj zemlji, pa se prema tome i ravnao. Išao je i slušao. Pa dobro, sad se nagutao prašine i okusio soli, pa će od sada dalje sam donositi svoje zaključke i ići svojim putem.

Kad su se spremali na spavanje, nalazili su se jedanaest milja daleko od Neerlanda i njegova dva čovjeka; dvije su logorske vatre tvorile osnovicu trokuta sa trećom uz koju su sjedili Kristina i Matt Keelock.

— o —

Keelock se probudio iz teškog sna. Na istočnom nebu pojavilo se žuto svjetlo dana. Probudilo ga je frktnje konja koji je stajao uzdignute glave, raširenih nozdruva, gledajući prema ulazu u sklonište.

S puškom u ruci pođe prema drveću u kutu skloništa. Trenuci su prolazili, ali nije čuo ni vidio ništa.

Kristina se iznenada pojavila kraj njega, noseći ređanik s revolverom.

— Tamo — reče on, pokazujući rukom mjesto gdje je jedva vidljiva kretnja privukla njegovu pažnju. Neka sjena, obris nečega, čega tamo prije nije bilo. Ili mu se pričinilo?

— Ne vidim ništa — reče ona šapatom.

Ali nešto se tamo ipak nalazilo. Zurio je u to mjesto. Da, netko se nalazi tamo dolje.

Znači... došli su dovde. Učinio je što je mogao da izbjegne sukob, i ako sada dođu, on je spreman na borbu.

U vidokrugu se iznenada pojavio čovjek, mlad i potpuno nepoznat. Nosio je izlizani šešir, kožnati prsluk i par revolvera privezanih uz noge. U ruci je držao pušku henrijevku i činilo se kao da nešto traži — neki znak ili neki predmet.

Stajali su šutke, gledajući čovjeka koji se približavao njihovu mjestu. Bacio je pogled na visoravan preko puta, zatim se okrenuo i pogledao gore, ravno prema njima. Bili su sakriveni stablima i nizom grmova, pa je postojala vrlo mala mogućnost da ih opazi; zapravo, čovjek ih uistinu nije opazio.

— On ne vrea tragove — reče Matt šapatom. — Ako nešto traži, onda to nismo mi.

— Što bi drugo tražio?

— Izgubljeno zlato...

Ali svakako ne ovdje gore! Zlato se nalazilo južnije odavde, udaljeno nekoliko milja... možda deset ili petnaest. A možda i nije. Nešto je u strančevu ponašanju ukazivalo na traženje određene stvari. On nije tražio nasumce. Činilo se kao da traži za određenim mjestom, za nekom oznakom na samim planinama.

Izenada Matt začuje šum iza sebe. Naglo se okrene, kleknuvši na jedno koljeno s vinčesterkom spremnom za pucanje.

Ispred grmlja stajao je Gay Cooley s podignutim rukama. Pošao je prema njima. Slijedili su ga konj i

mula. Na udaljenosti od dvadeset stopa Matt ga zaustavi.

— Izgubio si nešto?

Gay se naceri: .

— Zlato!

— Ne volim ljude koji dolaze iza leđa.

— Ne krivim te. Samo, ne zaboravi, ja sam ti možda jedini prijatelj kojega imaš.

— Pa?

— Pošto si ti otišao, pojavio se Bill Chesney. S njim su bili Neill i Kimmel. Short i McAlpin ispričali su im tvoju priču, ali Chesney nije povjerovao da si krenuo u Skull Valley.

— Barem smo pokušali.

— Neerland će uskoro stići s još dvojicom.

Matt pokaže rukom na čovjeka ispod njih.

— Je li onaj jedan od njegovih?

Gay Cooley pride bliže, nagne se i pogleda. Zatim sočno opsuje.

— Matte, pa to je Muley. To je onaj dječak koji je bio u karavani teretnih kola sa zlatom.

Muley je išao podnožjem visoravni blizu njih.

— Pogledaj ga! — šapne Cooley promuklo. — On zna gdje se nalazi. Nešto je našao!

Muley se sada kretao brže, očito uzbuđen. Ako i nije naišao na znak ili neko obilježje, onda je svakako vjerovao da ga je našao.

U tom trenutku odjeknu topot kopita i začuje se povik:

— Muleyu! Prokletstvo, čovječe! Kamo ideš!

Pojavio se zdepasti jahač. širokih ramena, vjerojatno drugi Neerlandov čovjek.

— Vрати se brže, on je ljutit kao pas jer si nestao bez odobrenja. Što tražiš?

— Tragove. Mislim da sam nešto vidio.

— Hajde, vratimo se.

Jahač okrene konja i nestane između stabala. Muley pođe oklijevajući za njim.

— To bi mogao biti onaj koji je ubio sve one ljude — reče Matt.

— Muley? — reče Cooley, ali glas mu nije pokazivao naročito iznenađenje; vjerojatno je i njemu sinula ista misao. — Pa ipak, on je tada još bio mlad.

— Koliko bi mu godina trebalo biti da bi to učinio? — upita Matt suho. — Meni je bilo dvanaest kad sam se borio s Indijancima.

Na čelu Gaja Cooleya pojave se graške znoja.

— Znaš li što to znači? — reče on. — Svi su bili u zabludi i vjerovali da se zlato nalazi južno odavde i svi su tražili na jugu. Možeš se kladiti da je Muley vidio nešto što je prepoznao i znao odmah da je blizu zlata.

Pogleda Kristinu, pa zatim Keelocka.

— Postat ću bogat čovjek, zar ne shvaćate?

— Ja jedino vidim da nisi sam u tom uvjerenju. Oni momci tamo tragaju za mnom, ali ako namirišu zlato, zaboravit će na mene. Nađeš li sada zlato, Gayu, pokajat ćeš se.

Gay Cooley nije slušao.

— Matte — nastavio je — ja na to gledam drugačije. Toga momka Muleya ostavili su vezanoga i otišli da sakriju zlato. Što je on sada prepoznao? Ili mjesto gdje je bio vezan ili nešto drugo.

Gay Cooley se ogledavao, vidljivo uzbuđen.

— Matte, kladim se da je zlato udaljeno svega milju od nas... možda i manje.

Matt je gledao onamo gdje su nestala ona dvojica. Ako je Muley zaista onaj dječak koji je bio s teretnim kolima, onda neće napuštati ovo područje, a naročito ne sada kad je tako blizu zlata. Što će uraditi? Hoće li zaostati i pustiti sve njih da odu bez njega? Ili će opet priteći ubojstvu, kao što je to prije činio? U svakom slučaju, Matt je znao da se omča sve više steže oko njegova vrata.

Odavde nije mogao izaći. Na sjeveru se nalazio kanjon rijeke San Juan, samo nekoliko milja udaljen. Naokolo su se uzdizale visoke klisure; na istoku je ležala dolina Veličanstvenih stijena i milje i milje brisanog prostora oko njih.

Mogao je učiniti samo jedno: ostaniti tu gdje se nalaze, ne ostavljati tragove i nadati se da ih neće pronaći.

— Idem dolje — reče Gay Cooley i ustane, držeći pušku u ruci.

— Ne mogu te pustiti, Cooleyu. Moraš ostati s nama.

Iza njega stajao je Matt s revolverom u ruci.

X

Iznenadena, Kristina je zurila u svoga muža. Gay Cooley, s vinčsterkom u ruci, odvagnuo je položaj i nije mu se mnogo dopao. Morao bi se naglo okrenuti, podići pušku, uhvatiti za okidač... ne, nije imalo smisla.

— Što to znači, Matte? Ti i ja... mislio sam da smo prijatelji.

— I jesmo. Nikad nisi imao boljeg prijatelja od mene, Cooleyu, ali uhvatila te je zlatna groznica. Ako sad pođeš dolje, oni će te opaziti i poći će za tobom. Naći će Kristinu i mene. Ne mogu te pustiti da odeš dolje, Gayu.

Cooley se umirio.

— Čovječe, preplašio si me. Već sam mislio da hoćeš ovo zlato za sebe — rekao je i pogledom ispitivao Matta. — Jesi li siguran da ti se takve misli ne roje po glavi?

— Zanimaju me samo konji.

— Dobro, onda skloni tu pušku. Ostat ću ovdje dok oni ne odu ili dok jedan od njih ne nađe zlato. U tom slučaju otpadaju sve oklade.

— Pa, Cooleyu, ja mislim da imaš i ti pravo na to zlato jer si ga dosta dugo tražio.

Gay Cooley sjedne u hlad drveta i stavi pušku kraj sebe. Zatim pogleda u Keelocka.

— Matte, nekako si brzo izvukao taj revolver. Nisam znao da tako dobro rukuješ oružjem.

Keelock slegne ramenima.

— Gayu, čovjek ili zna ili ne zna.

Kristina je sjela na travu sva preplašena. Zнала je da nevolje tek sada počinju, a to su i obojica muškaraca znala. Hoće li s Cooleyem biti neprilika? Možda će zažaliti što je do toga došlo.

Vrijeme je prolazilo u čekanju. Pčele su zujale ispod drveća... sve je izgledalo vrlo miroljubivo. Konji su povremeno udarali kopitima, repovima tjerali muhe ili tiho frktali. Nitko nije progovorio i u tom muku približilo se popodne.

— Misliš li da su otišli, Matte? — upita Kristina.

— Nisu.

— Taj Muley neće otići, barem ne daleko — reče Cooley sa sigurnošću. — A sve zbog zlata koje tu negdje čeka.

Naslonio se na drvo, prekrizivši ruke iza glave, te zurio u klisure. Dakle, gdje bi to zlato moglo biti?

Budno motreći na svaki mogući znak kretanje, Matt je razmišljao o Cooleyu. Negdje tamo dolje nalaze se Neerland, Muley i onaj drugi jahač. Pa zatim Bill Chesney i njegova grupa.

Gay Cooley je prepoznao Muleya. Ova je misao iznenada sinula u Mattovoj glavi i on se namršti. Cooley to opazi i skrene pogled u stranu, dok je Matt nastavio razmišljati. Kako je Cooley mogao poznavati Muleya?

Ili je pripadao grupi iz karavane ili je upoznao Muleya u Santa Féu.

I tako je Matt Keelock shvatio da osim onih neprijatelja oko njega može postojati još jedan u njegovu logoru. Što se god dogodi, ne smije zanemariti svoju pažnju prema Gayu Cooleyu.

— Matte!

Kristinin glas trgne ga iz razmišljanja. Pokazivala je rukom prema mjestu udaljenom nekih pedeset metara. Putem, koji je obasjavalo sunce, kretalo se stado divljih konja, predvođenih pastuhom. Vjetar je puhao prema njima i konji nisu osjetili prisutnost ljudi.

— Tako mi boga, Matte — uzvike tiho Cooley sa strahopoštovanjem — ne krivim te što si lud za tim konjima!

Potaknut iznenadnom napetošću, nastavi:

— Ona kobilu tamo... ona s bijelim mrljama na nogama i s brazgo-

tinom na ramenu... baš ne izgleda mlada.

Matt slegne ramenima.

— Stara je, nema sumnje, ali ima dosta mladih u tom stadu.

Bilo je očito da Matt dobro pamti konje; ali Kristina, koja je promatrala Cooleya, bila je iznenađena njegovim iznenadnim zanimanjem. Cooley nije gledao u pastuha, već u staru kobilu koja ga je slijedila.

— Pričekat ćemo reče Matt — neka prođu, a onda ću poći za njima i vidjeti kamo idu.

— o —

Bill Chesney, jašući prema sjeveru, pritegne uzde kad je opazio Indijance. Bilo ih je pet, uključujući ženu i dvoje djece. Chesney je poznavao mlađega od njih, zvanog Jeftini Jim, jer je svoje usluge pružao »jeftino«. Bio je prvorazredni jahač i često je radio za Chesneya, koji je tražio mnogo, ali je davao najbolju hranu u zemlji.

— Jime, imam posao u vezi s tražanjem — reče Chesney.

Navajo odmahne niječno glavom.

— Idem u Tuba City.

Svojim crnim očima promotrio je grupu, a zatim pogleda Chesneya.

— U lovu si na nekoga?

— Bijelac... možda je i žena s njim.

Jim je oklijevao. Davati obavijesti nije bio indijanski običaj. U drugu ruku, ovaj je čovjek bio njegov prijatelj, a bilo je malo bijelih rančera koji bi jednom Indijancu davali posao.

— Tamo — pokaže Jim rukom prema visoravni Piute — vidio sam tragove... pet ili šest konja, dva jahača.

Objasnio je da su logorovali kod starih ruševina i kad su krenuli prema jugu, opazili su oblak prašine, ali poslije nisu naišli na tragove. Radoznali, pretraživali su okolicu, naišli nešto dalje na put i slijedili ga sve do mjesta gdje je skrenuo niz klisuru i ulazio u kanjon.

Kad su Indijanci otišli, Chesney je izrazio svoje zadovoljstvo:

— Gotovo je, momci, sad ih imamo!

S ruba klisure opazili su daleko dolje oblak prašine koji se kretao.

— Što je to, Neille, što misliš? — upita Chesney.

— Divlji konji — odgovori Neill koji je imao oštiri vid od ostalih. — Ima ih priličan broj i idu polako.

Razum je govorio Chesneyu da progonjeni čovjek ne bi jahao dalje na sjever. Rijeka San Juan presijecala je kraj, i koliko je Chesney znao, miljama daleko nije bilo nikakvog prijelaza. Ničija Visoravan dijelila je zemlju na dva dijela i čovjek kojega su tražili morao je biti negdje u blizini. Nije mogao biti daleko.

Upravo je htio dati znak za pokret kadli su ih opazili: tri jahača i teretni konji. Činilo se kao da silaze s nekog skloništa i kreću prema sjeveru, slijedeći divlje konje slučajno ili namjerno.

— Imamo ih, momci! — vikao je Chesney uzbuđeno. — Eno ih tamo!

— Pa to su trojica — primijeti Neill. — Ako su to Key-Lock i njegova žena, tko je treći?

Nitko nije odgovorio. Chesney je krenuo s konjem nizbrdo.

— Imamo ih, tako mi boga, imamo ih! — ponavljao je dok je silazio putem.

Short, sjetajući se Keelocka iz Tuba Cityja, osjećao je kako ga u želucu steže. Rekao im je što će učiniti ako ih nađe na svom putu. I evo ih, silaze u lov na njega.

Moram ga ubiti, govorio je Short u sebi. Moram ga ubiti prije nego što me opazi. Do vraga s vješanjem, ja ću pucati.

Potraži McAlpina i pridruži mu se.

— Onaj Keelock misli zaista učiniti ono što je rekao.

— Što da radimo?

— Ustrijelit ćemo ga.

— Ali, Bill ga želi objesiti... i to po svaku cijenu.

— Do vraga s njim.

— Pa što da radimo?

— S Key-Lockom je neka žena. On će razgovarati s njima da je izvuče iz toga. Pa neka Bill vodi razgovore, a mi ćemo pucati.

— Što je s Neerlandom?

Short je zaboravio na njega, ali on sada nije bio važan.

— Neerlanda se to to više ne tiče. U pitanju je Key-Lock ili mi.

Petorica ljudi silazila je strmim putem po jutarnjem suncu. Neill je jahao treći, iza Kimmela. Osjećao je kako ga pritišće nevolja. Sve je to bilo u redu: on je rekao što je mislio, ostali su slušali, ali sada, možda za nekoliko minuta, a sasvim sigurno za nekoliko sati, on će se morati suočiti s naoružanim ljudima. Zgrozio se na tu pomisao. U tome je ležala njegova slabost, slabost čovjeka koji želi obraniti ono što je pravedno. On nije mogao ubiti i oklijevao bi to učiniti.

Neill baci pogled na Kimmela. Kako će se on ponijeti? Bio je snažan čovjek, prokušani borac iz mno-

gih revolverskih dvoboja i bitaka. On je jedini bio kadar zadržati Chesneya. Iako se ne bi dvoumio da ubije, ako zatreba, nije posjedovao mržnju kakvu je posjedovao Chesney.

Jedan se kamen otkotrljao između stijena. Skrenuli su iza krivine i našli se pred putom kojim su prošla tri jahača, ali oni su već zamaknuli.

Chesney mamuzama podbode konja i u dugom skoku odjaše prema dolini. Na lijevoj strani stršale su okomite klisure visoravni Piute, na desnoj se pružao kanjon Nakia, a iznad njega uzdizala se tamna gromada Ničije Visoravni.

— Uхватili smo ga! — vikao je Chesney uzbuđeno.

Neill se približi Kimmelu.

— Ove klisure pružaju se sve do rijeke?

— Gotovo.

Kimmel je govorio glasno, nadglasujući topot konjskih kopita.

— Visoravan Piute zaokreće udesno prema zapadu i približava se rijeci. To je gotovo sigurna zamka.

— A Ničija Visoravan?

Kimmel upre cijev vinčesterke u brdo.

— Visoravan se pruža jednu milju uz rijeku. Na svršetku ima put koji vodi u kanjon Copper.

Chesney se okrene u sedlu.

— Prokletstvo, zavežite! Vaša se dernjava čuje sve do rijeke San Juan!

Put se sužavao i morali su nastaviti jahati u koloni. Sunce je pripeklo i ljudi su postali nemirni, svjesni sve bliže opasnosti.

Neill je osjećao kako mu znoj klizi ispod košulje. Žalio je što Hardin nije s njima, da ih umiri svoj m ra-

zumom, osjećajem za ravnotežu i mirnim riječima.

Znao je da je sam. Nitko iz ove skupine nije bio na njegovoj strani. Nije bio siguran čak ni u Kimmela.

Pošli su da ubiju čovjeka koji je možda bio nevin.

— o —

Matt Keelock zategne uzde. Krdo divljih konja bilo je blizu. Okrene glavu i pogleda iza sebe. Ništa. Baci pogled prema svojoj ženi.

— Je li sve u redu, Kristina?

Ona kimne, ali iza mirnoće njena lica krili su se nemir i zabrinutost. Jedan kanjon otvarao se nadesno i on bez oklijevanja skrene u nj. Kristina i Cooley su ga slijedili.

— Zašto si skrenuo ovamo? — upita Cooley. — Mislio sam da želiš uhvatiti konje.

— Imam predosjećaj.

Kristina ga je nijemo promatrala, ali je Cooley nastavio gundati.

— Bio si konjima za petama, Matte. Zašto si ih napustio?

Keelock se nije osvrtao na nje. Užurbano se razgledavao, tražeći izlaz.

— Čekajte ovdje! — reče on.

I okrenuvši konja, pođe niz kanjon. Naišao je na nekoliko tragova, ali vrlo nečistih. Vratio se.

— Položaj baš nije najbolji — reče Cooley. — Sada imaš jedan kanjon iza sebe, a drugi se nalazi na jugu. Jedini put da izađemo odavde jest natrag preko kanjona Nakai.

Na mjestu gdje su stajali okruživalo ih je pustinjско raslinje i komadi razvaljenog stijenja, što nije pružalo nikakvo sklonište. Uzvisina se postepeno spuštala prema okomitim klisurama Ničije Visoravni.

A' onda ih je iznenada ugledao. U istom trenutku jahač na čelu okrene glavu i pogleda gore. Zauzdao je konja tako naglo da su ostali svi poput jednoga okrenuli glavu i uprli pogled u Keelocka.

Kristina! Mora spasiti Kristinu!

— Ostanite ovdje! — naredi grubo.

Okrene konja i odjaše niz strminu prema njima.

XI

Jahao je u susret njima, sjedeći lijeno u sedlu, držeći desnu ruku na boku. Nije mislio ni na što, slušajući samo topot kopita. Nije razmišljao ni o Gayu Cooleyu. Od njega nije očekivao pomoći, jer to nije bila Cooleyeva borba... to je bila njegova i samo njegova borba.

Razmak između njih sve se više smanjivao. Matt nije gledao pojedince, već cijelu grupu zajedno, pazeći na kretnje. Dvojica jahača stajala su po strani. Što je to značilo? Zar se oni povlače iz svega toga? Ili imaju namjeru da izvedu nešto s boka?

Na udaljenosti od stotinu metara naglo zaustavi konja. Na lijevoj strani pružao se otvor između stijena, koji je postepeno silazio u kanjon što je presijecao Ničiju Visoravan.

Opustivši noge u stremenima, sjedio je nepomično u sedlu, potjeravši konja još nekoliko koraka prema naprijed.

— Dobro, stanite! — poviče naglo, zaustavivši se.

Skupina jahača se zaustavi.

— Rekao sam vam da je pucnjava bila u samoobrani — reče Matt. —

Vaš prijatelj zaskočio me je nenaoružanog, naredio mi da izađem i vratim se s oružjem. I kad sam se pojavio na vratima, on je povukao revolver i pucao na mene ispod ruke. Uzvratio sam i pogodio ga u leđa i sa strane.

— Lažeš! — poviče Chesney. — Ubio si ga i zato ćeš visjeti! Nemo guće da bi ti bio brži od Johnyja.

— Kako ti se čini, prijatelju, da iskušamo to nas dvojica — reče Matt. — Da vidimo ti i ja jesam li dovoljno brz. Ostali neka se ne miješaju u to.

Bill Chesney je ostao preneražen. On nije bio kukavica, ali u ovom slučaju na to je gledao kao na zajednički pothvat, kao na potjeru koja će uhvatiti tog čovjeka, osudit ga, izvršiti osudu i tako završiti s time. Ili možda na bitku revolverima u kojoj svi sudjeluju. Nije uopće pomišljao da on i sam i taj čovjek licem u lice raščiste račune.

Taj je Key-Lock lukav čovjek. Težinu sukoba prenio je na Chesneya, ostavljajući ostale izvan toga. Ako Chesney bude ubijen, ostali nemaju prava miješati se.

— Dobro, prokletstvo! — poviče Chesney. — Pokazat ću ti! Ja...

Iza Matta neko vikne i snažan ga udarac pogodi u prsa. U istom trenutku konj se trgne prema natrag i izbaci jahača iz sedla. Matt snažno udari o zemlju. Vođen grozničavom željom da preživi, otpuže prema otvoru između stijena, koji je vodio u kanjon. Nešto nije bilo kako treba s njegovom nogom, a u prsima je osjećao muku bol. Kamenje je bilo poprskano krvlju.

U kratkom razmaku između onoga što se dogodilo i njegove reakci-

je na povik Matt je vidio što se dogodilo. Ona dvojica što su stajala po strani od skupine pucali su u njega. On je opazio kako su podizali cijevi puške... ali prekasno!

Netko je viknuo:

— Zašto ste, do đavola, to učinili?

— Došli smo da ga ubijemo, zar ne? Pa dobro, sad je mrtav — odgovori Short.

Neill je bijesno promatrao Shorta i McAlpina.

— Pa to je prljavi...

Nije završio rečenicu. Izdaleka, s brijega, odjeknuo je puščani hitac i Short se srušio sa sedla; zatim odjekne još jedan hitac i McAlpinov se konj počne ritati.

Svi potrče prema zaklonu.

Kristina spusti pušku, tražeći svojim plavim očima metu.

— Gospođo — reče Cooley — dopustite mi da vas povedem oдавде...

— Gubite se! — reče Kristina hladno. — Nestanite oдавде.

— Stanite kad vam kažem. — reče Cooley i uhvati njenog konja za uzde.

Ona zamahne puškom i puščanom cijevi pogodi ga posred lica. Cooley izgubi uporište u stremenu, nagne se i udari o zemlju. Dok je pokušavao ustati, krv je tekla iz razbijene usne. Kristina uperi cijev u njega, ali je Cooley stajao prilično ukočeno.

— Slušajte, gospođo, nisam imao namjere...

— Popnite se na konja i nestanite. Ne želim vas vidjeti da se motate ovuda.

— Ali ovi će vas ljudi ubiti jer ste pucali na njih.

— Matt je tamo dolje i ja idem k njemu — reče ona. — A vi ste sjedili ovdje i dopustili da ovi ljudi ubiju Matta. Vidjeli ste te ljude i znali što će uraditi.

Gay Cooley polako sjedne, držeći ruku na ustima. Zatim reče:

— Gospođo, Matt je mrtav, a vama će trebati muškarac, jer nijedna žena poput vas ne bi mogla sama izaći iz ove zemlje. Kažem vam, ja...

Kristina ga zaobiđe, udari iznenada konja mamuzama i potjera ga u grmlje. Gay skoči na noge, ali je ona već nestala s vidika.

Cooley se uspravi i brižljivo pogleda oko sebe. Keelockov je konj otrčao još nekoliko koraka, a zatim je stao. Keelocka nije bilo nigdje, a isto tako ni ostalih. Konji s tovarom su se raštrkali... Pa mogao bi ih pohvatati. U vrećama je sigurno bilo dovoljno hrane za nekoliko tjedana.

Popeo se u sedlo. Usta su ga boljela od udarca. Nalio je vode u dlan i oprao lice. Prokleta žen!

Pogledao je dolje niz obronak, gdje je stajao Mattov konj. Šteta za Keelocka... dobar čovjek... ali metak pogađa dobrog kao i zlog.

Okrene konja i odjaše niz brežuljak prema jugu.

Podne je davno prošlo. Dan je bio topao i sunčan. Osamljenom jaстребу, koji je kružio nebom, pridružio se drugi, pa treći. U grmlju su cvrčali cvrčci, a ptice su lepršale između kamenja. Ničija Visoravan uzdizala se mračna i nijema iznad krajolika, pružajući svoju sjenu poput tanke crte.

— o —

Daleko dolje niz brežuljak Neill je oprezno podigao glavu i pogledao

onamo odakle su došli hici, ali nije opazio nikoga.

Kimmel se iznenada stvori pokraj njega.

— Short je ranjen... u prilično je lošem stanju.

Neill se okrene i sjedne. Skine šešir i prođe prstima kroz kosu. Na licu mu se opažala iscrpljenost.

— Prevarili smo se, Kime. Taj čovjek nije od onih koji pucaju u leđa.

— Nije.

Nekoliko se kamenova otkotrljalo niz padinu i pojavio se Chesney. Izgledao je nekako stariji i manji. Izbjegavao je njihove poglede.

— Ovaj... momci, je li s vama sve u redu?

— Short je ranjen. Mac je uz njega.

Chesney podigne pogled.

— Što im je, do vraga, ušlo u glavu? Zašto su pucali?

— Mac je rekao da ih je Key-Lock upozorio kad ih je sreo u Tuba Cityju. Smatrali su da ga moraju ubiti prije nego što on ubije njih.

— To sam mogao učiniti i ja.

Kimmel uperi teški pogled u Chesneya.

— Bille, imao si sreću. Taj bi te čovjek ubio.

— Je li mrtav?

— Nisam ga vidio.

— Hrabar je to čovjek. Imao sam krivo, mislio sam da je lažljivac. Moramo pronaći tu ženu i odvesti je oдавде.

Neill pogleda u Chesneya. Imao je pravo. Ne smiju prepustiti tu ženu Neerlandu.

— Moramo zaustaviti Neerlanda.

Chesney je bio zabezeknut, zatim reče razdraženo:

— Dobro, učinite tako. Posao je ionako završen.

Krene prema svome konju.

— Moramo pronaći ženu i odvesti je na sigurno mjesto — reče još.

— Možda ona ne želi da je mi nađemo — reče Kimmel. — Možda će nas ona prva pronaći.

— Što hoćeš time reći?

— Ona je pucala u Shorta.

— Ne govori gluposti!

— Istina je!

Kimmel je gledao ravno u Chesneya.

— Bille, ja sam vidio kad je ona podigla pušku. I Mac bi dobio svoje da se nije na vrijeme bacio u prašinu.

Krenuli su niz padinu prema ostalima. Chesneya je mučila jedna misao i on se okrene Kimmelu:

— Možda je taj Key-Lock samo ranjen. Morali bismo ga potražiti.

— Ostavi ga na miru — reče Kimmel kratko. — Ako je živ, pucać će, a ako preživi, morat ćemo se utvrditi.

Stigli su do McAlpina koji je bio nagnut nad Shortom.

— Preživjet će — reče on. — Ali da je metak skrenuo malo više udesno, slomio bi mu kičmu.

On podigne pušku.

— Preuzmite brigu o njemu. Ja idem u potragu za Key-Lockom.

— Okani se njega — reče Neill. — Dosta si već učinio.

McAlpin ga ljutito pogleda.

— Ti radi što hoćeš, a ja ću se osigurati da taj čovjek bude mrtav. Inače će me neprestano progoniti... i sve nas.

— Moramo tu ženu dopremiti na sigurno mjesto u gradu — primijeti Chesney. — Ne možemo je ostaviti ovdje.

McAlpinova se ljutnja pomiješala sa čuđenjem.

— Prokletstvo, Bille! Pa ti si bio taj koji si ga najviše želio objesiti, a sada se izvlačiš. Ova je žena pučala u Shorta, a i ja sam bio prokletu blizu da me pogodi. Pogledaj moga konja!

Na vratu sivca zijevala je otvorena rana od metka.

— Uzet ću Shortova konja, Bille, i ako si čovjek, poći ćeš sa mnom. Moraš završiti ono što si započeo.

— Ostavi se toga, Bille — opomenuo ga je Neill.

Chesney se borio između želje da odustane od lošeg posla koji je započeo i obaveze da završi ono što je započeo. Bio je siguran — otkad ga je Key-Lock izazvao na otvoreni dvoboj — da je pogriješio u prosudivanju. Johnny Webb je ubijen onako kako je Key-Lock ispričao. Osim toga, bila je upletena i žena; a i način na koji je Key-Lock oboren, dok je razgovarao s njim, izazivao je u njemu mrskost.

— Čovjek je mrtav, Mac. Vidio si sam kad je pao. Napokon — reče gorko — ti i Short oborili ste ga iz sedla.

— Nećeš me, valjda, zbog toga pozivati na odgovornost?

McAlpinov glas zvučao je uvredljivo.

— Ti ga nisi čuo u Tuba Cityju. Rekao je da će nas ubiti ako nas uhvati na svome tragu i ja sam mu vjerovao, kao što i sada vjerujem. Ako taj čovjek ostane živ, nitko od nas neće više mirno spavati.

Chesney je oklijevao. Kimmel je izvadio iz džepa na košulji duhan za žvakanje i, ispitujući ga brižljivo, odgrizao komad.

— On ima pravo, Bille — reče Kimmel. — Mi smo to počeli. Svidalo ti se ili ne, moramo to i završiti.

— Na mene ne računajte — reče Neill. — Meni se to već na početku nije dopalo. Sada mi se još manje dopada.

— Možeš otići — reče Chesney bijesno, ljutit što je Neill tako siguran u sebe.

— Odlazim.

Neill dohvati uzde i skrene s konjem.

— Naći ću nju i odvesti je u grad ako bude htjela. A vi radite što vas je volja.

Okrene im leđa i odjaše. Kimmel je zamisljeno gledao za njim.

Zatim su sva trojica odjahala do mjesta gdje je stajao Keelockov konj. Metak je pogodio jabučicu na sedlu. Taj je udarac prouzrokovao trzanje konja prema natrag. Koža jednog stremena bila je uprljana krvlju, a krv se nalazila i na zemlji gdje je Keelock pao.

Tanak trag krvi vodio je do otvora koji je razdvajao rub kanjona. Ako žele naći Keelocka, moraju stići dolje. Svi su bili toga svjesni, ali nitko nije želio to učiniti.

Kimmel se nagnuo nad rub kanjona i pogledao prema dolje. Kanjon je bio dubok; dno je bilo pokriveno pijeskom i komadima stijena i kamenja.

— Ako je on dolje, onda je dobro sakriven... Dobro, ja ću stići i pogledati — reče on.

Nitko nije odgovorio.

— Jedan od vas neka pazi na otvor. Ti, Mac — nastavi Kimmel i pogleda u Chesneya.

— Bille, hoćeš li sa mnom?

— Pođim!

Izazvan, Chesney kreće prvi.

Ali na pijesku nije bilo tragova krvi, već samo tragova mnogih konjskih kopita.

Kimmel se zaustavi.

— Što misliš, Bille?

— On je živ. Ne znam samo kamo je krenuo.

Kimmel slegne ramenima.

— Nije važno. Najvjerojatnije niz kanjon, u potrazi za vodom, prema kanjonu Nakia.

Nastavili su jahati, pazeći na tragove. Kanjon je bio tih, bez zvuka.

XII

Matt Keelock se borio protiv mraka, otvarajući polako oči u još veći mrak. Ležao je potpuno mirno.

Je li mrtav ili živ zakopan?

Pojavila se bol, znači da je živ. Pokušao se pomaknuti, ali ga je bol ponovno savladala. Nastavio je ležati mirno, širom otvorenih očiju, gledajući u potpuni mrak.

Podigao je ruku. Blizu lica napipao je stijenu. On sam ležao je na kamenju, a kamenje ga je pritiskalo i sa strane. Pružio je ruku udesno. Ništa. Znači, na desnoj je strani bio prostor.

Misli su se polako sređivale. Bio je ranjen. Nalazio se u jednoj raspuklini, kamo je otpузao pošto je pao s konja.

Rukom pode prema revolveru. Oružje je bilo tu.

Bila je noć... osjećao je svježinu noćnog zraka.

Kris... Mora stići do Kristine. Dogovorili su se: ako se bilo što dogodi, neka ga čeka na ugovorenom mjestu u podnožju Ničije Visoravni,

samo nekoliko milja odavde. Sjeća se kad joj je to govorio.

Mora se pomaknuti, mora izaći odavde. Vjerojatno su ga tražili; ako ga nisu našli, vratit će se ova-mo. Prenio je pažljivo težinu tijela na oslonjenu ruku i pomaknuo se. Tako je malo-pomalo napredovao i izvukao se iz prostora ispod stijene pod kojom je ležao.

Vidio je zvijezde na nebu bez oblaka. Odnekuda je dopirao miris dima. Uhvatio se rukama za stijenu i oprezno izvirio. Na udaljenosti od pedesetak metara gorjela je logorska vatra. Mogao je vidjeti njezin odsjaj na licu nekoga muškarca. Čekao je razmišljajući. Ako sada otpuže napolje, a muškarac kod vatre se okrene, bit će izložen u svoj svojoj veličini.

Opresno se ogledavao, tražeći pogledom konje. Nastojao je ne misliti na bolove, a vlaga na košulji ukazivala je na ponovno otvaranje rane. I na kuku, koji mu je bio ukočen, osjećao je bol.

Ali nije bilo izlaza — morao je izaći odavde. Nije se usuđivao pucati, jer pucanj bi mogao privući ostale. Ostao je još jedan trenutak nepomičan, a zatim se rukama podigao na stijenu.

Započelo je mukotrpno puzanje po zemlji.

Znojio se od straha. Svakog trenutka onaj čovjek kod vatre mogao se okrenuti. Trenuci su mu se činili dugi kao sati dok je vukao tijelo između kamenja, stružući odijelom i praveći šum.

Već se nalazio na pola puta. Upotrebljavajući svoje ruke i jednu nogu, ipak je uspješno pузao. Ugleđavši sjenu drveta, skrene u nju i ostane ležati nepomičan od napora.

Hvatao je zrak, a u prsima je osjećao oštru bol.

Metak ga je pogodio u desnu stranu grudi, ali mu nije dotakao pluća. Izgubio je dosta krvi i to ga je oslabilo. Odmarao se nekoliko trenutaka i pogledao prema natrag. Muškarac kod vatre stajao je uspravno, protežući se — konačno je okrenuo glavu. Lice mu je bilo vidljivo i Keelock prepozna jednoga od dvojice iz Tuba Cityja. Gledao je prema Keelocku neko vrijeme, zatim je okrenuo glavu i obišao vatru, skupljajući sa zemlje granje.

Matt se popne preko jedne stijene i otpuže kroz red cedara. Namirisao je konje prije nego što ih je opazio. Dopuzao je bliže i jedan od konja tiho zarže. Matt opsuje u sebi, a zatim tiho zovne:

— Dodi ovamo, dodi!

Konj se trgne. Matt se još više približi, pokušavajući da raspozna životinje. U slijedećem času već je jedan konj njuškao nad njim. Matt ispruži ruke, uhvati se za grivu i privuče se u uspravni položaj. Jednom je rukom uhvatio uzde, drugom je, pipajući, pokušao razaznati žig. Bio je njegov — ključ i ključanica!

Kad je dohvatio jabučicu na sedlu, bio je tako slab da je imao dojam da će pasti. Bilo mu je potrebno nekoliko trenutaka da se opet sabere.

Uspio je staviti desnu nogu u lijevi stremen i prebaciti se u sedlo, sjedeći sa strane. Držeći se sedla, izvuče desnu nogu i prebaci je preko sedla. Zatim tiho nešto reče konju. Ovaj je odmah krenuo i zajedno su nestali u mraku.

Matt se nije trudio voditi konja, jer je sve svoje snage upotrijebio

za održavanje u sedlu. Konj je po svom vlastitom nahodanju pošao niz brijeg.

— o —

Njezin je prvi poticaj bio da pobjegne. Tek nakon jedne milje sjetila se životinja koje su nosile teret. Usporila je konja i okrenula se u sedlu. Iza nje kaskale su četiri mule koje su nosile zavežljaje s municijom, hranom i prijeko potrebnom opremom.

Sjetila se što joj je rekao Matt. Ako se kojim slučajem razdvoje, neka pođe prema vrhu kanjona, jer tamo bi kako je on vjerovao, mogao postojati put do vrha Ničije Visoravni. Ali između nje i tog mjesta nalazila se potjera i Gay Cooley. Odlučila je da zaobiđe visoravan.

Matt joj je pokazao put uz kanjon Copper i ona je samo trebala da zaobiđe južni kraj Ničije Visoravni i nastavi na istok, kako bi stigla na taj put. Sjahalala je s konja, privezala mule zajedničkim konopcem, pričvrstivši ga o svoje sedlo i nastavila put.

Na zalasku sunca stigla je do kanjona Copper i skrenula na sjever.

Spuštala se noć. Pojavila se osamljena zvijezda... iznad njene glave zalepršao je šišmiš, izdaleka je dopiralo zavijanje čaglja.

Puška u ruci davala joj je sigurnost. S obadviju strana uzdizale su se strme stijene kanjona. Noć je bila tiha.

Umoran konj nastavljao je put, vodeći mule za sobom. Kristina je i sama bila umorna od dugih sati provedenih u sedlu.

Izgubila je pojam o vremenu. Iznenada je konj posrnuo, zatim se trgnuo prema naprijed, probijajući se mučno do ruba klisure. Iznenada

joj je zapuhao noćni vjetar u lice, a to je bio znak da je izašla iz kanjona.

Zustavila se jednom, te napojila konje i napunila čutirice. Pripremila je večeru nakon koje je odspavala nekoliko sati.

Kad je svanula zora, zaobišla je stražnji dio Ničije Visoravni i zastavila se, osluškujući i promatrajući tragove u pijesku. Zatim je nastavila put.

Izenada odjekne hitac. Dolazio je iz daljine i poput jeke odbijao se od klisure do klisure. Oprezno, da ne bi digla prašinu, odjahala je do ruba stijene. Ispod nje u daljini od pola milje opazila je konja s praznim sedlom u divljem trku.

Srce joj je počelo brže udarati. Osjećala je da bi to mogao biti Mattov konj — mogla bi ga svugdje prepoznati. A možda se prevarila... na toj udaljenosti sve je moguće.

Dolje su se pojavili oblaci prašine; odjeknulo je još nekoliko hitaca. Ona polako nastavi put, ali nešto je prisili da se ponovno okrene.

Tri jahača!

Matt je govorio da su s Oskarom Neerlandom bila još dvojica. Neka-ko su pronašli njezin trag i sad idu za njom. Možda su je čak vidjeli.

Klisura je iznenada zaokretala i u toj usjeklini ona opazi doboki otvor drugog kanjona i gusto rašlinje, samo nekoliko metara udaljeno. Brzo utjera mule s teretom u taj otvor, zgrabi pušku i skoči s konja.

To je bilo mjesto kamo će doći Matt; tu će ona ostati dok se on ne pojavi ili dok ne bude potpuno sigurna da je mrtav.

Položaj je bio dobar. Iza nje uzdizala se postepeno klisura. Za vrije-

me kiša tu je sigurno nastajao i vodopad; s obzirom na suho doba. nalazio se sada ovdje mali bazen bistre, hladne vode.

Do ovoga mjesta vodio je put s mnogo tragova od konjskih kopita, a netko je napravio grubi zid od kamena, kao obranu protiv napada-ja ili možda kao zaštitu protiv vje-tra. Iza toga zida klečala je ona na jednom koljenu i čekala. Na kamen kraj sebe stavila je pregršt metaka.

Izenada se na vidiku pojavio Neerland. Bez oklijevanja ona je podigla pušku, naciľjala i opalila. Metak se zario u zemlju ispred njegova konja i ovaj se počeo uplašeno propinjati. Dvojica Neerlandovih ljudi potrče u zaklon.

Kad se konj umirio, Neerland pogleda onamo odakle je došao metak. Bio je prilično siguran tko je pucao.

— Beskorisno je, Kristina — reče on. — Izađi odande jer ja neću otići bez tebe.

Ona nije odgovorila.

— Znam da si tamo. Izađi ili ćemo mi doći po tebe.

Oskar Neerland izvadi duhan i savije cigaretu.

— Beskorisno je — reče on opet. — Oni će ga ubiti, ako već nije mrtav. Ako to ne učine oni, onda ću ga ubiti ja. Ostat ćeš sama, ukoliko ne podeš sa mnom.

Opazila je da je usmjerio konja prema njoj. Konj je išao nemirno približavajući se korak po korak.

Ona ponovno opali.

Neerland naglo okrene konja, dižući oblak pijeska dok je hvatao zaklon. Metak je probio obod njegova šešira i bacio ga na zemlju. Čula je kako Neerland psuje.

Ali kao da je čula još nešto... ili joj se to samo pričini? Kad je konj podigao onaj oblak pijeska, do nje kao da je dopro još jedan zvuk odozdo, s dna jedne vododerine.

Ogledala se lijevo i desno. S dolaskom noći teško će moći spriječiti da joj se još više ne približe. Visoravan se uzdžala na tri strane — iza nje i lijevo i desno od nje. Nije se usudila napustiti to mjesto u potrazi za putem koji bi vodio na vrh klisure, ako takav put uopće postoji. Čekala je i slušala.

Vrijeme je prolazilo... jedan sat... dva sata... ali ništa se nije dogodilo. Oči su joj postale umorne, kapci su otežali. Na trenutak je naslonila glavu na cedrovo stablo, zatim su joj se oči zatvorile i ona je zaspala.

Iznad kanjona polagano su kružili jastrebovi. Ispod niskih cedrovih grana stajale su mule sa svojim tere-
tom, spuštenih glava. Kristinin konj otišao je do bazena i zaronio njušku u hladnu vodu.

— o —

Matt Keelocku trebalo je dva sata teturanja i puzanja da prođe jednu milju kroz kanjon. Sada je bio manje od četvrt milje udaljen od otvora u stijeni kanjona. Čuo je prvi pucanj i nakon toga Neerlandov glas, ali nije mogao razabrati riječi. Kratko vrijeme nakon toga čuo je drugi hitac, a onda je nastala tišina.

Vukao je jednu nogu, a nogavica je bila ukrućena od krvi. Činilo se ipak da nijedna kost nije bila slomljena. Rana na prsima također nije bila teže naravi. Znao je da se nalazi u lošem stanju, ali je posjedovao željeznu izdržljivost čovjeka koji je živio napornim životom i mogao je birati samo između života i smrti.

Drugog izlaza nije bilo. Vrućina u kanjonu bila je nepodnošljiva, ali hladovina u zavjetrini visoravni nije bila daleko.

U bisagama, koje su se nalazile kod Kristine, bilo je lijekova, hrane... od svega je najviše čeznuo za šalicom vruće crne kave.

Prečao je oko stotinu metara bez napora, a zatim se je morao mučno i s naporom uspinjati uz isušeni vodopad, ali ovaj, srećom, nije bio strm. Stigavši na vrh, ostao je neko vrijeme ležati nepomično, teško dišući, pokušavajući vratiti snagu.

Potjera je sigurno neko vrijeme slijedila konja bez jahača; ali ako su otkrili njegovu varku, vratit će se i potražiti mjesto gdje je skočio s konja. Ubrzo će ga naći, ali će vjerojatno oklijevati da pođu za njim u kanjon, bojeći se da ih ne dočeka u zasjedi.

Izgubio je pojam o vremenu. Ponovno je padao, ustajao, kretao se naprijed. Na pijesku su se nalazili tragovi nepotkovanih konja... divljih konja. Kako su oni došli na ovo mjesto? Sigurno postoji neki lakši put za koji on nije znao. I zašto su došli ovamo?

Uspузao se uz neke stijene i, gledajući preko njih ugledao veliku rasjeklinu u stijeni Ničije Visoravni, koja se u vrhu sužavala, visoka nekoliko stotina stopa. Ponovno je opazio u pijesku konjske tragove.

Zacijelo tamo gore ima vode. Tako je! Voda u bazenu kraj kojega se nalazi Kristina.

Pao je opet na zemlju, no kad je pokušao ustati, u pijesku su se pojavile crvene mrlje. Rana je opet prokrvarila.

Iza sebe čuo je štopot između stijenja i on pogleda prema natrag.

zahaćen panikom. Netko je dolazio.

XIII

Čizma je zaškripala na pijesku i Kristina se probudi. Opazila je čizmu posve kraj sebe, a zatim i drugu. Netko se nasmijao.

— Zar nije to smiješno? Eno je... leži ovdje i spava!

— Čovječe, pa to je žena! Neerland je rekao: kad bude svršio s njom, prepušta je nama.

Ona je ležala savršeno mirno, u napola ležećem položaju, oslonjena na zid. Bila je oprezna, učinila je sve što je mogla. Pronašla je ovo mjesto, stigla je na vrijeme... i zaspa.

Nije imala vremena za ispriku. Trebalo je naći izlaz iz toga položaja. Puška se nije nalazila pokraj nje... oni su je oduzeli. Iako je čula samo dvojicu, znala je da su trojica. Što ona može protiv trojice?

Čula je struganje čizama o kame-nje, zatim Neerlandov glas:

— Nema traga o njemu. Vjerojatno je mrtav, jer bi inače bio ovdje.

— Ali ona nije mrtva.

Neerland baci pogled na nju i dotakne je čizmama.

— Ustani! Uzalud se prenavljaš.

Ona mirno ustane i prođe pogledom od jednoga do drugoga. Od njih nije mogla očekivati milosti. Položaj je bio očajan, ali mozak joj je jasno radio. Iznad svega, ne smije im dopustiti da razmišljaju o mogućem Mattovom povratku i mora im odvući pažnju od kanjona kroz koji bi Matt mogao doći — ako uopće dođe.

— Gdje je on?

Neerland je postavio pitanje tako kao da ga to odviše ne zanima.

— Ubili su ga oni drugi. Išao im je u susret i dvojica, koji su stajali sa strane, pucali su u njega. Mislim da sam ja ubila jednoga od njih.

— Ti? Kako?

— Ovim — reče i rukom pokaže na pušku. — Ubila bih i drugoga da sam mogla.

— Ako je Matt mrtav, zašto si se vratila ovamo? — upita Neerland.

— Zašto? — napravila je začuđeno lice. — Pa mislila sam pronaći tijelo i zakopati ga, zar ne?

Pogledala je Neerlanda ravno u oči.

— Nisam se mogla pomiriti s mišlju da ga ostavim čagljima i lešinama — dodala je.

— Možda je mrtav... a možda i nije. Čekat ćemo. A ti ćeš nam pomoći u čekanju.

Pogledom je promatrala udaljeni dio doline; jasno se vidio jedan dio otvorene ravnice. U tom času pojavilo se krdo divljih konja, predvedeno pastuhom.

Srce joj je naglo počelo udarati. Divlji konj! Lagani povjetarac puhao je od krda prema ljudima, i ako ih ništa ne skrene s puta, dojurit će ravno ovamo.

Što će se onda dogoditi? Hoće li krdo skrenuti? Hoće li banuti ovamo, no kad opaze ljude, okrenuti panično natrag? Ili će projuriti kroz njih i preko njih?

— Pripremit ću nešto za jelo — reče ona hladnokrvno. — Imate li nešto protiv toga?

— Nemamo!

Kristina priđe mućama i počne otvarati zavežljaje. Radla je sporo, pitajući se koliko će vremena trebati konjima da stignu ovamo.

Potjera, koja je tražila Matta, nalazila se negdje dolje; razlog više da konji skrenu uz kanjon.

Počela je skupljati drva za vatru. složila ih je u hrpu i vratila se zavežljajima, odugovlačeći s paljenjem vatre. U jednom je zavežljaju napipala nož. Njezin je konj stajao nedaleko od nje.

U tom času iz dubine kanjona dopre divlji krik, a zatim topot konjskih kopita. Ona se naglo okrene, držeći nož u ruci.

Opazi oblak prašine i potaknuta iznenadnim nagonom baci se u sedlo.

Neerland vikne na nju. No u tom trenutku provale divlji konji u logor. Neerland se okrene na peti i skoči u stranu, spotakne se i padne među stijene. Muley se nalazio među cedrovima. Ali Bob, drugi najamnik, bio je točno pred divljim krdom. Izbezumljen, poleti rukom prema revolveru, ali hitac iz jednog drugog revolvra obori ga i on, raskriljenih ruku, padne pod kopita.

Kristinin konj je ludo trčao. Divlji konji, predvođeni velikim pastuhom, vratolomno su projurili između cedrova ravno prema okomitoj stijeni i naglo skrenuli prema uskom prolazu. Kristinin konj, preplašen stampedom, trčao je usporedo s krdom, zatim je skrenuo prema drveću, uzverao se uz rub jedne pećine i nastavio slobodnim i punim trkom. Nalazili su se na vrhu Ničije Visoravni!

Kristina čvrsto pritegne uzde i okrene konja.

Tamo je stajao Matt!

Visio je postrance na svom konju. Skočivši na zemlju, Kristina potrči prema njemu i on gotovo padne iz sedla u njen naručaj. Prednji dio

njegove košulje bio je natopljen krvlju, a on je izgledao iscrpljeno.

— Pušku — šapne on. — Zaustavi ih!

Ona zgrabi pušku iz njegovih ruku i potrči stazom. Iako nije vidjela nikoga, opali hitac, dajući im na znanje što ih očekuje.

Matt dođe do nje, vukući konja za sobom. Spusti se na jedno koljeno, ispruživši drugu nogu, te otpuže na stijenju.

Divlje se krdo razbježalo ispod drveća. Vrh visoravni bio je pokriven borovima i cedrovima. Tu i tamo nalazile su se razbacane otvorene livade i po konjskim balegama bilo je vidljivo da su konji redovito dolazili ovamo.

Kristina vrati pušku Mattu i pođe do mula. Uhvaćene stampedom, trčale su za njenim konjem i zaustavile se nedaleko od njih.

Brzo je zapalila vatru i pristavila vodu; zatim je otkopčala Mattovu košulju i skinula je. Rana na prsima bila je upaljena i izgledala je ružno. Rana na kuku bila je manje opasna, a noga je poplavila od teškog pada.

— Vidiš li onu biljku? — reče ona. — Onu s nježno žutim cvjetovima? Naberi ih, smrvi i prokuhaj u vodi.

— Kakva je to biljka?

— Pećinski cvijet. Raste na ovim visoravnima. Indi'janci iz plemena Hopi ispiru rane njime i tako ih liječe.

Pošto je Mattu oprala i povila rane, Kristina upita:

— Što ćemo sada?

— Ostavit ćemo vatru neka gori, a mi ćemo se povući na sigurnije mjesto.

Nedaleko od njih nalazilo se drvo pogodeno gromom. Pružalo je priličnu zaštitu i dobar pregled.

— Eno tamo! Odspavat ću malo, možda jedno dva sata, a onda me probudi. Ne smijemo dopustiti da nam se vatra ugasi. Nitko se neće moći popeti ovamo, a da ga mi ne opazimo na svjetlu vatre.

— Hoće li oni pokušati doći ovamo, Matte?

— Kris... pripazi na njih. Ja...

Matt nije dovršio rečenicu. Zaspao je dubokim snom.

Sunce je zašlo i pao je prvi sumrak. Kristina je skinula zavežljaje i sedla s mula i privezala ih zajedno s konjima za drvo. Donijela je još drva za vatru. Pregledala je oružje i napunila ga streljivom. Nemirno je šetala od vatre do tamnog kuta klisure osluškujući. Negdje dolje gorjela je vatra.

XIV

Neill je ujahao u Freedom sa Shortom vezanim o sedlo. Netko je viknuo i ljudi su istrčali na ulicu. Sam, brišući ruke o pregaču, izađe iz saluna, iza Hardina i Johna Warrea. Pojavili su se i Taplinger i George Benson.

Neill zaustavi konja.

— Da, to je Short. Mrtav je. Ako ne zaustavimo one tamo, ubit će toga Keelocka i njegovu ženu.

— Ženu?

— Ona se nalazi s njim. Zapravo — doda Neill, mračno — ona je ubila Shorta. Keelock je raspravljao s Chesneyem i činilo se da će između sebe urediti stvar. McAlpin i Short su se odmakli i pucali u Keelocka, cborivši ga sa sedla.

— Jesu li ga ubili?

— Bili su predaleko. Ali ako ne odemo tamo i ne zaustavimo ih, ubit će ga, a ako ubiju njega, morat će i nju.

Neill opazi Taplingera i bijes u njemu poraste.

— Tamo se nalazi i onaj prokleti šerif kojega si ti unajmio s još dvojicom ubojica.

Taplinger pocrveni u licu.

Neill se okrene k Hardinu.

— Ako hoćeš sa mnom, podimo odmah. S ubojstvom dvoje ljudi ova se naša zajednica ne može pomiriti.

— Ispričaj što se dogodilo — reče Ware. — Čuo sam nešto, ali nije dovoljno.

Neill ispriča u grubim crtama cijeli događaj od početka.

— Dobro — reče Hardin — podimo tamo i završimo s time. Imaš pravo, Neille.

Devetorica njih krenula je iz Freedom. Jahali su brzo i dva puta promijenili su konje prije nego što su stigli u Tuba City.

Iako su jahali brzo, Neill je znao da jedva postoji mogućnost da stignu na vrijeme. Ali je računao na hrabrost Keelocka i njegove žene.

— o —

Dva su sata prošla, ali Kristina nije probudila Matta. Nije se ni pomakao kad mu je mijenjala zavoj na prsima. Mrmljao je u snu i spavao dalje.

Noć je prolazila i njezin je umor rastao. Shvatila je da neće moći dulje izdržati. Probudila je Matta i pružila mu šalicu kave. Iznenada je zapuhao povjetarac, savijajući crvene jezike vatre. U daljini odjekne grmljavina i novi val vjetra zaniše plamen. Matt naglo okrene glavu.

Nadolazili su tmasti oblaci. Iznad udaljenog osamljenog vrha bljesnula je munja. Palo je nekoliko kapi kiše.

Matt dohvati pušku.

— Ovo će nam ugasiti vatru — reče i ustane s naporom.

Šepajući ode do mula i natovari zavežljaje na njih. Zatim osedla konje i na vatru nabaci još drvlja i granja. Navukavši nepromočive kabanice, oboje uzjašu i podu prema sjeveru, uzduž visoravni u potrazi za skloništem.

Nekoliko kapi kiše, koje su opet pale, pretvorile su se začas u pravi vodeni zastor, no to nije dugo potrajalo. U tišini, koja je nastala, naišli su na duboku spilju. Uveli su životinje unutra, rasedlali konje i skinuli zavežljaje s mula.

Uz snažnu grmljavinu naišla je opet kiša. Nebo je bilo obasjano munjama, a gromovi su pucali i odjekivali između klisura. Sigurni da ih po takvom vremenu ne mogu pronaći, Kristina i Matt zaspali su dubokim snom.

— o —

Chesney, Kimmel i McAlpin došli su u logor u podnožju Ničije Visoravni u sunčano jutro poslije kiše.

Oskar Neerland baš nije bio oduševljen kad ih je opazio, a još je manje oduševljenja pokazivao Muley videći da s njima dolazi i Gay Cooley.

— Jesu li uspjeli pobjeći? — upita Chesney.

— Onamo.

Neerland pokaže palcem prema vrhu visoravni.

— Hoćete reći da postoji put do tamo gore?

Pitanje je postavio Cooley. Njegov je pogled skrenuo na Muleya, a zatim se brižljivo ogledao oko sebe. Bilo je teško pogoditi o čemu razmišlja.

— Oni su pronašli put — reče Muley.

— I niste krenuli za njima?

— Zapalili su vatru točno na rubu sve dok je kiša nije ugasila. Budući da je nisu ponovo zapalili, moguće je da su otišli.

Kimmel upadne u razgovor:

— Mislio sam da ste trojica.

— Bob Mitchell je mrtav. Matt Keelock ga je ustrijelio, a kad je pao, prošli su konji preko njega.

— Dobro — reče Chesney. — Krenimo za njima.

Neerland se nije pomaknuo.

— Taj ste posao povjerili meni — reče on — i ja ću ga završiti.

— Mi ćemo vam pomoći — reče Chesney.

— Vaša mi pomoć nije potrebna.

— Tamo gore je jedna žena — reče Chesney — koja nema udjela u ubojstvu Johnyja Webba. Želimo je odvesti natrag u grad.

— Ja ću se pobrinuti za tu ženu.

Prvi put u životu Chesney nije bio siguran u sebe. Neerland je bio opasan čovjek, ali on ga se nije plašio. Nevolja je bila u tome što je on bio jedan od onih koji su Neerlanda imenovali šerifom.

— Ta žena mora biti zaštićena — usprotivio se Chesney. — Mi ćemo se pobrinuti da se vrati u Freedom.

— Do đavola s njom! — uzvikne McAlpin. — Ubila je Shorta, a pokušala je i mene!

— Mi idemo s tobom, Neerlande — reče Chesney. — Želimo da ta žena bude zaštićena.

— Ja sam zakon — reče Neerland suho. — Ako se želiš miješati u to, dat ću te uhapsiti.

— Otpušten si, Neerlande! — vikne Chesney bijesno. — Vрати se u Freedom.

Neerland se nije čak ni nasmijao. Naprotiv, pokazivao je prezir.

— Ne možeš me otpustiti. Nemaš većinu glasova, a ja znam vaša pravila.

Muley se povukao u stranu kako bi Chesneya držao na oku. Chesney je bio toga svjestan, ali nije htio popustiti.

— Zašto raspravljate? — reče Muley. — Ima dovoljno žena za sve nas.

Chesneyevo lice pokazivalo je jastrost.

— Tako mi... — započne, ali ga Kimmelov hladan glas prekine:

— Zaboravi to, Bille. Ona se nas ne tiče. Podimo oдавде.

— Kime, pa zar ti?

— Bille, podimo oдавде!

Kimmelov glas umirio je Chesneyevu ljutnju. Njegove su ga čči upozoravale.

— Do đavola sa svime! — reče nemarno i udalji se zajedno s Kimmelom.

Kad su se dovoljno udaljili, tako da ih ostali nisu mogli čuti, Kimmel se obrati Chesneyu:

— Prokleta, tvrdoglava budalo! Zar nisi vidio da nas je onaj drugi imao na oku. Zašto dopustiti da nas pobiju? Pustimo ih neka pođu sami a nas ćemo ih dvojica slijediti. Ne čini li ti se to jednostavnije?

Chesney se osjećao poput budale. Naravno, svatko bi to odmah shvatio, a on je tvrdoglavo nastojao da ga onaj Muley ubije.

— Gdje je Colley? — upita, sjetivši se iznenada njega.

— Ostao je tamo, s njima.

— Kime, ponio sam se kao budala. Neprestano sam mislio samo o tome kako je Johnny mrtav i kako mu je neka skitnica pucala u leđa. Bio sam lud od želje da objesim toga Key-Locka.

— Nisi bio sam.

— Bio sam najgori. Zbog toga su se povukli i Hardin i Neill.

— To su dobri ljudi, Bille.

Chesney zaustavi konja.

— Dobro, Kime. Vratimo se sada i izvucimo onu ženu odande.

Neerlandov je logor bio prazan kad su stigli onamo, ali su tragovi vodili prema vrhu visoravni. Put je bio sakriven gustim raslinjem, stablima cedrova i stijenama.

S vrha visoravni predjel ispod njih prostirao se kao na dlanu.

— Moramo brzo pronaći tu ženu. Kime — reče Chesney užurbano. — Inače se može dogoditi nešto čega ćemo se stidjeti do kraja života.

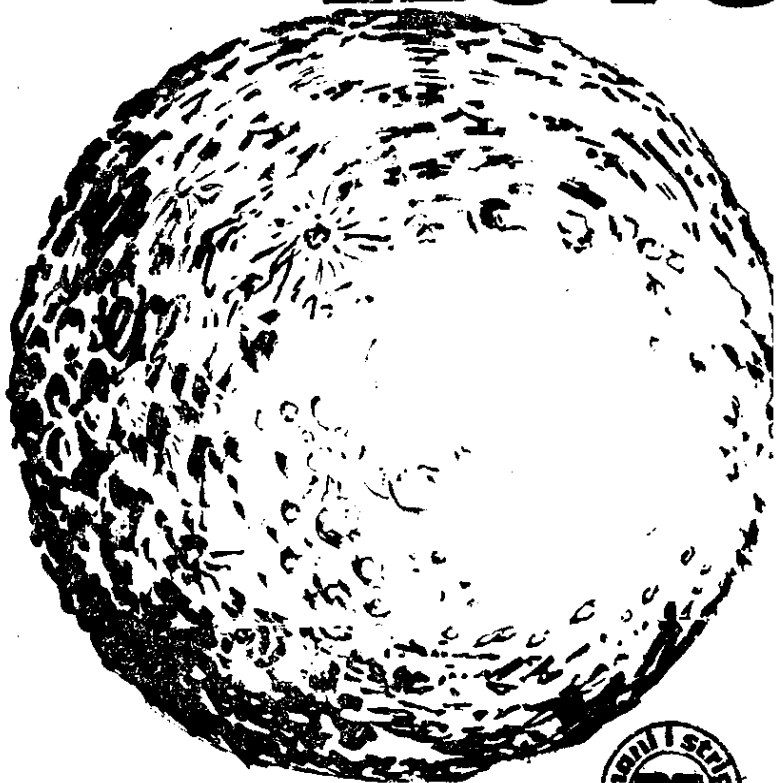
U tom trenutku odjekne udaljeni pucanj.

XV

Matt Keelock probudio se s prvim svitanjem zore. Prekrstio je ruke iza glave i prvi put nakon mnogo dana mogao je jasno misliti. Polako je pomaknuo nogu. Rana na boku nije uopće bila ozbiljna, ali pad s konja gotovo mu je prignječio nogu i pretvorio je u golemu masnicu od kuka do koljena. Ali se toga jutro osjećao bolje.

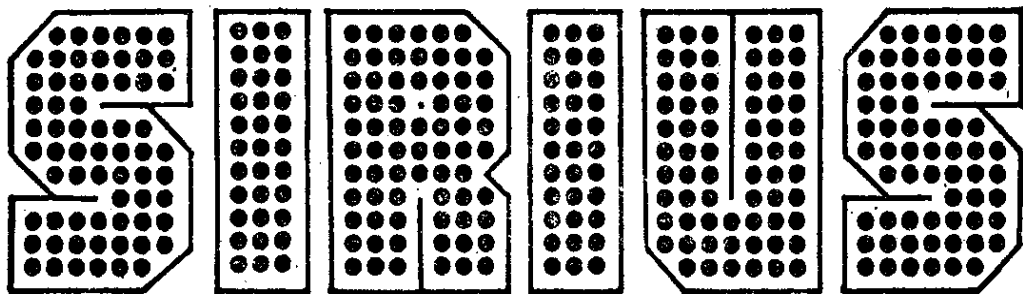
Izvukao se ispod pokrivača i navukao čizme. Pregledao je oružje opasao nabojnjaču.

ново!

BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

10d

S izbočine stijene promatrao je dolinu koja se prostirala ispod nje-
ga i u kojoj se nalazio logor njego-
vih progonitelja. Dolina je bila ze-
lena i obasjana suncem svježeg jutra
nakon kiše.

Obišao je konje i mule, pregledao
im kopita i ostavio ih da pasu soč-
nu travu.

Zatim se vratio u sklonište. Kri-
stina je spavala mirna lica, neobič-
no lijepa u svom odmaranju. Proma-
trao ju je neko vrijeme, ne htijući
je buditi.

Potjera će uskoro doći. Neće
im trebati dugo vremena da ih pro-
nađu, ali će ih on spremno dočeka-
ti. Izade iz skloništa i iz zavežljaja
izvadi debeli svežanj konopaca od
sirove kože. Nekoliko je konopaca
svezao zajedno, zatim je pronašao
kamen odgovarajuće veličine i oko
njega svezao konopac; drugi je kraj
konopca povukao po zemlji, ispod
trave i prašine, do izbočine.

Čuo je Kristinu koja se budila.
Upravo se htio okrenuti kadli opazi
kako je jedna mula digla glavu. On
naglo ustane.

— Što je, Matte? — upita Kristi-
na.

Ne okrećući glavu, Matt reče:

— Ono smo očekivali, Kris. Mi-
slim da ćemo ovdje to završiti.

— Što mogu ja učiniti?

— Kad kažem: »Jime, ne pucaj«,
povuci ove konopce. To je sve.

— To je sve?

Matt kimne.

Na rubu iznad njih zaustavila su
se tri jahača.

— Drži se podalje — šapne Matt.

— Ne mogu se sada brinuti još i o
tebi.

— Dobro, Matte — reče ona. —
Eno ih, dolaze.

Vidio ih je kako silaze niz padi-
nu. Bili su udaljeni dobrih tri stoti-
ne metara i mogao je možda jedno-
ga od njih oboriti, ali ih nije mogao
raspoznati. Želio ih je sresti licem u
lice. I dobiti ili izgubiti.

Kad su bili gotovo u istoj visini s
izbočinom, Matt se digno.

— Predugačak ste put prevatili
zbog ovoga.

Oni naglo zaustave konje. Matt
nastavi:

— Ti si budala, Gayu. Potraćio si
život tražeći ono zlato.

— Jesam vraga! Ono je ovdje.
Našli smo ga.

— Hoćeš reći da si ga zamijenio
za trbuh pun metaka.

Muley je držao kratku pušku u
ruci i ta puška je zabrinjavala Mat-
ta. Na udaljenosti to je bilo opasno
oružje.

Neerland je pogledom tražio Kri-
stinu, ali je nije mogao vidjeti. Po-
gleda u Matta i naceri se.

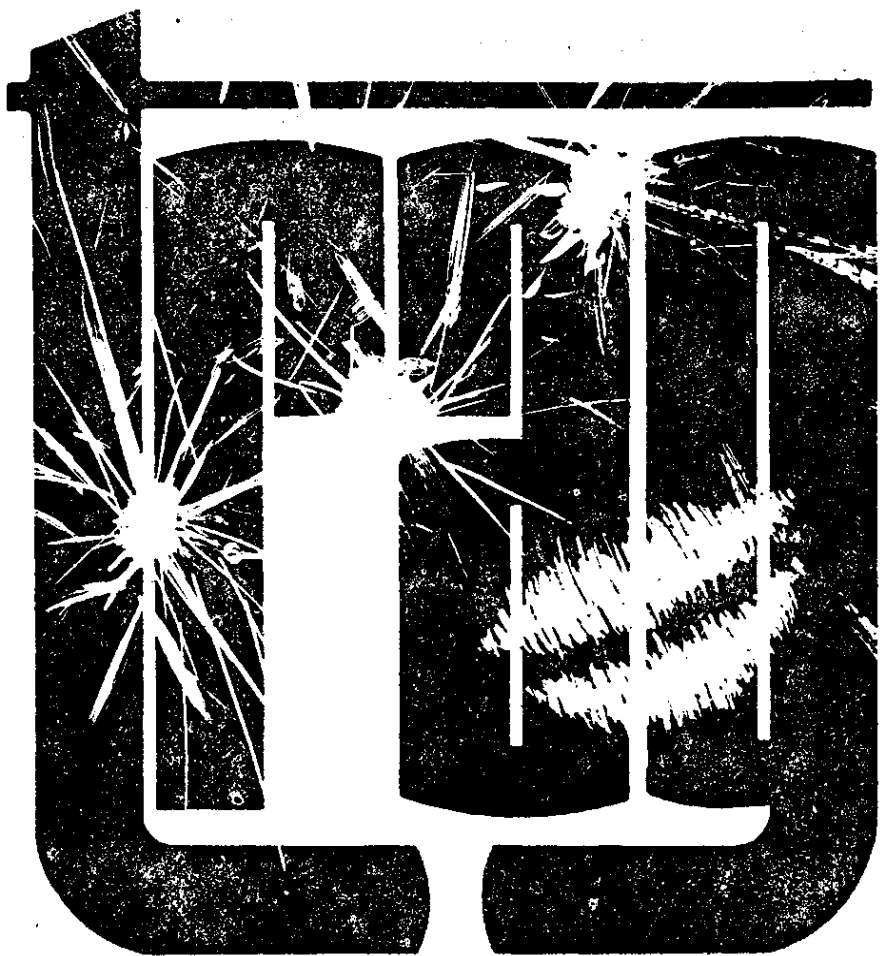
— Moraš umrijeti — reče glasno.
— Obecao sam sebi da ću te ubiti i
oteti Kristinu.

Spremao se da izvuče revolver.
Matt poviče:

— Jime, ne pucaj!

U grmlju je nešto prasnulo i Mu-
ley se okrene poput čigre uperivši
pušku u grmlje.

Neerland izvuče revolver, a Matt
korakne naprijed i pođe niz strmi-
nu. On je to odlično smislio, nadaju-
ći se da će Neerland biti siguran
pogodak. Kad mu je noga dodirnula
zemlju, on opali.

Biblioteka kriminalističkih romana

Izlazi svakih 14 dana

(u ponedjeljak)

Cijena 7 dinara

I promati.

Neerlandov metak prozuji iznad njegove glave. Matt korakne još jedan korak naprijed i ponovo opali. Jedan metak sa strane okrzne mu kožu na licu. To je Colley pucao iz svoga revolvera.

Matt klekne na koljeno. Podigne revolver i naslonivši lakat ruke na nogu, opali. Nišanio je u crveni trokut Neerlandove košulje. Vidio je krupnog čovjeka kako pada. Naglo se okrene i opali u Cooleya. Ovoga metak obori sa sedla.

Začuje se puščani hitac, zatim drugi. Muleyu ispadne puška iz ruke. Udari ostrugama konja i udari niz dolinu, dok su meci praštali oko njega.

Na rubu klisure pojavi se pola tuceta jahača s puškama u ruci, ali na toj udaljenosti nisu mogli pucaati. Konj s Mulejem, prestrašen od pucnjave, jurio je divljim trkom prema rubu ponora. Ne mogavši se zaustaviti, učini divovski skok u zrak: činilo se kao da je jedan trenutak lebdio, a zatim je nestao s vidika. Na tom mjestu dubina je iznosila najmanje stotinu metara.

Jahači s ruba klisure spuštali su se niz obronak.

Matt Keelock pride Neerlandu i nagne se nad njega. Bio je živ, ali je umirao.

— Došao si po vlastitoj želji — reče Matt. — Nemam ti što reći.

Zatim se okrene i pođe do Cooleya.

— Ovo me je zlato uništilo — reče Colley. — Od dana kad smo napustili Kaliforniju...

— Ti si ubio sve one ljude?

— Ja? Ne, to je učinio Muley.

Mislili smo da je dječak, a on je već od početka razmišljao o tome kako će nas pobiti.

Matt je zamišljeno promatrao Cooleya. Bio je ranjen s dva metka, ali će nekako preživjeti. Matt sjedne, držeći spremno revolver.

— Nisam bio loš čovjek dok se nije pojavilo to zlato — reče Cooley. — Muley je htio sve za sebe, a ni ja nisam bio bolji.

— Cooley nije tvoje ime?

— Moje je ime Holenbeck... Ben Holenbeck. Povukao sam se. Htio sam da ljudi misle kako smo svi pobijeni. Nevolja je u tome što ovaj predjel izgleda isti kao i prije i ja bih se zakleo da se zlato nalazilo osam milja južno odavde. Ili barem toliko. Mislio sam da ću se brzo vratiti, ali kako su se stvari odvijale, prošlo je nekoliko godina. Najgore je to što nisam dobro razgledao kraj kad sam odlazio odavde. Sve izgleda drugačije kad dolaziš s juga. Nekoliko mi se puta učinilo da sam blizu mjesta i svaki sam se put vraćao na jug. A onda sam opazio ovo mjesto u podnožju visoravni. Tu su ostavili Muleya vezanoga. Prepoznao sam to mjesto.

— Jesi li ikad pomislio da je Valadon namjerno dao lažan opis mjesta? — reče Matt. — Možda je to utjecalo na tebe?

U tom trenutku stigli su svi jahači i Matt je prepoznao četvoricu od njih. Ostali su mu bili nepoznati.

Neill skoči sa sedla.

— Keelock, ja sam Neill i žao mi je. Imali smo pogrešno mišljenje o tebi.

— Ja sam za to kriv — reče Chesney. — Započeo sam cijelu stvar, a ispalo je da sam pogriješio.

Matt se okrene i osloni se rukom o Kristinino rame.

— Moram leći, Kristina.

Zatim se ponovo okrene prema ljudima i rukom pokaže na Cooleya:

— Radite s njim što hoćete. On ionako neće više tražiti zlato.

Cooley se žustro okrene prema njemu:

— Što misliš time reći?

— Jer sam ga ja našao.

Matt izvadi iza opasača zardali zavrtanj koji je pripadao teretnim kolima.

— Poznaješ li to, Cooleyu? To je oznaka koju si ti ostavio zataknutu u usjeklini stijene.

Cooleyu kao da je bila oduzeta moć govora. Gledao je nijemo za Mattom koji je, oslonjen o Kristinu, othramao u njihovo sklonište.

— Za nekoliko ćemo dana otći odavde, Kris.

— A što će biti s pastuhom?

— Vratit ćemo se po njega.

Legne na ležaj i s olakšanjem ispruži nogu.

— Kris — reče — hoćeš li skuhati kavu? Umoran sam.

Kraj

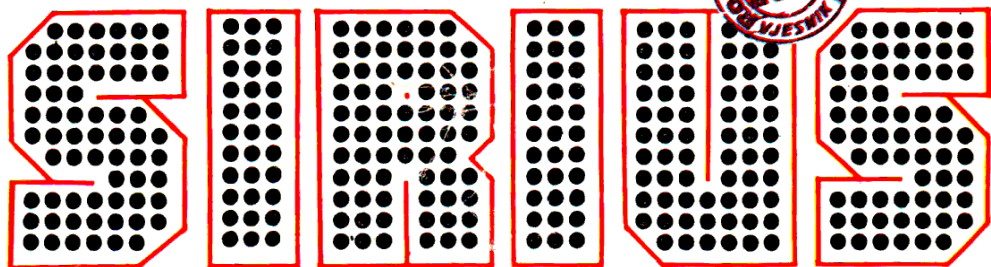
DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

- 119 U. H. Wilken: NA ZMIJSKOJ RIJECI
- 120 J. H. Edson: U SUSREĆ BORBI
- 121. Matt Chisholm: TRAGOVI BARUTA
- 122. Scott F. Scott: NESTALA KOČIJA
- 123. Louis L'Amour: NEUSTRASIVI BORAC
- 124 H. S. Sharon: TVRDOGLAVI ŠERIF
- 125. Jonny Pegg: BEZIMENI BORAC
- 126. L. L. Foreman: GRINGO
- 127. G. F. Unger: KILRAINOVA BORBA
- 128. Frederick H. Christian: SUDDEN ISTRAZITELJ
- 129. Mat Chisholm: MCALLISTER U POGIBELJI
- 130. Louis L'Amour: OBRACUN KOD ŽUTOG BRDA
- 131 G. F. Unger: TRAG VODI U PAKAO
- 132. Matt Chisholm: LEGENDA O MCALISTERU
- 133. Louis L'Amour: USAMLJENI
- 134. G. F. Unger: BIJEK IZ STUPICE
- 135. Thorne Douglas: TKO DA VIŠE
- 136. Louis L'Amour: SREBRNI KANJON
- 137. Frank Gruber: JAHACI ŽORE
- 138. Louis L'Amour: CONAGHER
- 139. G. F. Unger: TEKSASKI SILNIK
- 140. Louis L'Amour: UZARENA BRDA
- 141. G. F. Unger: ODMETNIK
- 142. Robert Ullman: SMRT PROKLETNICIMA
- 143. Louis L'Amour: ZACARANI KRUG
- 144. H. S. Sharon: SIN OCAJNIKA
- 145. Louis L'Amour: ŽIVOT ZA ZLATO
- 146. Rey Haves: GRINGOSI UMIRU U ČIZMAMA
- 147. Louis L'Amour: STAZA KIOWA
- 148. H. S. Sharon: USAMLJENI OSVETNIK
- 149. Louis L'Amour: KILRONE
- 150. Frederick H. Christian: SUDDEN VRAĆA UDARAC
- 151. H. S. Sharon: PRERIJSKI VUCI
- 152. Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT
- 153. G. F. Unger: CRNF SJENE
- 154. Matt Chisholm: POTJERA KROZ PUSTINJU
- 155. H. S. Sharon: ZLATO U KLANCU SMRTI
- 156. Louis L'Amour: PUTOVANJE NA ZAPAD
- 157. Matt Chisholm: MCALISTEROVA OSVETA
- 158. Louis L'Amour: OSVETNIK
- 159. U. H. Wilken: KORACI U SMRT
- 160. Matt Chisholm: BCRAC ZA MIR
- 161. G. F. Unger: PROGNAJICI
- 162. Peter Dawson: ZAMKA SE ZATVARA
- 163. G. F. Unger: BRZI REVOLVERASI
- 164. G. F. Unger: »TIGRICA«
- 165. Louis L'Amour: POTJERA KROZ PUSTINJU

U PRIPREMI:

- 166. G. F. Unger: KLOPKA NA TOPOLINOM POTOKU

SVAKOG 5. U MJESECU

BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

**NAJLJEPŠE PRIPOVIJETKE
ZNANSTVENE FANTASTIKE**